

SCM

**พุดิกรรรมการเป็ครับฟังและความฟังพอใจรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร ะบบ A.M. ความถี่ 909 KHz**

นางวลัย จิตรสมุทร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**The Behavior and Listeners' Gratification of Program in Radio Thailand,
Surin Province on A.M. 909 KHz**

Mrs. Valai Jitsamut

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Communication Arts**

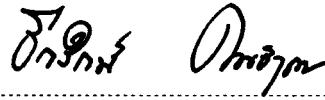
School of Communication Arts

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ พุทธกิจกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจรายการสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.
ความถี่ 909 KHz
ชื่อและนามสกุล นางวลัย จิตรสมุทร
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

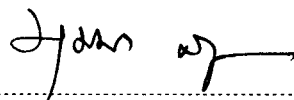
(รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุมน อยู่สิน)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สุธีธร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์

วันที่ 17 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจรายการสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่
909 KHz

ผู้ศึกษา นางวลัย จิตรสมุทร ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โทธิสุวรรณ ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz (2) ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ฟังรายการในช่วงเช้า สถานที่ที่เปิดฟังรายการส่วนใหญ่ฟังที่บ้าน โดยมีลักษณะการเปิดฟังรายการประเภทข่าวมากที่สุด และหากจำแนกรายการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุชอบฟังรายการบันทึกสถานการณ์ (2) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ พฤติกรรมการเปิดรับฟัง ความพึงพอใจ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดสุรินทร์

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.ความถี่ 909 KHz” ฉบับนี้กว่าจะสำเร็จดูสว่างได้ ผู้ศึกษาต้องใช้ความวิริยะ อุตสาหะอย่างสูงในการรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ และจากประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โทธิสุวรรณ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รายงานฉบับนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มไม่ได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนการค้นคว้าข้อมูลจากนายสมบัติ ชัยรัตน์ นักการสื่อสารมวลชนชำนาญการ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง และหวังว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจด้านวิทยุกระจายเสียงต่อไป

วลัย จิตรสมุทร

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
กรอบแนวคิด.....	4
ประเด็นปัญหาที่ศึกษา.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง.....	7
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.....	23
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.ความถี่ 909 KHz.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	32
แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับฟังรายการ.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	43
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	45

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 2 พฤศจิกายนการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz	49
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะด้านรายการ	53
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปการวิจัย	55
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	64
แบบสอบถาม	65
ประวัติผู้ศึกษา	68

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ..... 45
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ..... 46
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ..... 47
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน..... 48
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา..... 48
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่างฟังรายการของสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz..... 49
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการของสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz..... 50
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังจากสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz..... 50
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดจากสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz..... 51
ตารางที่ 4.10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของกลุ่ม ตัวอย่างต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz..... 52
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อรายการของสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz..... 53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง เสนอความคิดเห็นออกไปสู่สาธารณชนอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสามารถส่งกระจายเสียงได้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ได้กว้างขวางทุกหนทุกแห่ง ที่คลื่นวิทยุสามารถส่ง ไปถึง ได้ด้วยเวลาอันรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อชนิดอื่น โดยเฉพาะในปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว มีการนำระบบดาวเทียมมาใช้ในการรับ - ส่งสัญญาณ นอกจากนี้วิทยุกระจายเสียงยังมีคุณสมบัติ ลักษณะเฉพาะแตกต่างจากสื่อประเภทอื่นๆ เช่น ผู้ฟังวิทยุไม่จำเป็นต้องอ่านหนังสือออกเขียนหนังสือได้ ไม่เลือกเพศ วัย ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ (ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2542) ก็สามารถรับฟังได้เข้าใจ แต่การรับฟังวิทยุบางครั้งอาจจะต้องใช้ความตั้งใจในการรับฟัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ อรรถรส หรือการสร้างภาพ เช่น การรับฟังละครวิทยุ เนื่องจากวิทยุไม่สามารถมองเห็นภาพประกอบ ได้ยินแต่เสียง ผู้ฟังจึงต้องใช้การสร้างภาพตามไปด้วยเพื่อให้เกิดอารมณ์ คล้อยตาม วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ผู้รับเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ไม่ว่าจะใช้วิทยุเพื่อรับข่าวสารหรือเพื่อความบันเทิงก็ตาม ผู้รับลงทุนครั้งแรกสำหรับซื้อเครื่องรับวิทยุที่มีราคาถูกเพียงครั้งเดียวก็สามารถรับฟังสิ่งต่างๆ ได้ตลอดไป มีรายการจากสถานีวิทยุต่างๆ ให้ได้รับฟังเป็นจำนวนมาก ผู้นิยมฟังเพลงทางวิทยุก็ไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อเทปหรือแผ่นเพลงต่างๆ เพราะวิทยุกระจายเสียงมีรายการประเภทนี้มากเป็นพิเศษแทบทุกสถานี โดยเฉพาะเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในชนบท ห่างไกลความเจริญ ท้องถิ่นทุรกันดารหรือขาดการคมนาคมที่สะดวก นิยมรับฟังวิทยุ ในขณะที่ออกไปทำไร่ ทำนา ในแง่ของจิตวิทยาผู้คนที่อยู่ห่างไกลความเจริญมากๆ การที่มีเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงเพียงเครื่องเดียว สามารถทำให้เกิดความรู้สึกว่ายังมีสายสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสังคม

วิทยุกระจายเสียงในฐานะสื่อมวลชน มีบทบาทสำคัญยิ่งกับการพัฒนาประเทศในด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม เพราะสื่อมวลชนให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง เสนอความคิดเห็นออกไปสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงระบบ A.M. ส่งกระจายเสียงได้ไกลกว่าระบบ F.M. สามารถเข้าถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ตามชนบทห่างไกล

รัฐจึงใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการสื่อสารกับประชาชนทั่วทุกภูมิภาคพื้นที่ของประเทศไทยให้ได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้นทัดเทียมกับผู้อื่นเพื่อสร้างสติปัญญา ขอมรับนวัตกรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาประเทศในทุกด้าน

ปี 2540 ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ.2540 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 40 วรรคหนึ่งว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ” เป็นเหตุให้มีการตื่นตัวทางด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงมีแนวคิดในการจัดตั้งวิทยุชุมชน แกนนำชุมชนหลายแห่งเรียกร้องให้รัฐบาลจัดตั้งวิทยุชุมชน เพื่อให้มาตรา 40 เป็นไปอย่างสมบูรณ์ตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย (กริศพร สุขโกศล, 2546) รวมทั้งยังมีการดำเนินกิจการวิทยุโทรทัศน์เคเบิล หรือที่อ้างกันว่าเป็นโทรทัศน์ชุมชนนั้น ส่งผลให้กรมประชาสัมพันธ์ต้องทำความเข้าใจกับชุมชน และผู้ประกอบการ โดยใช้ชื่อว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน (Community Radio) และการขึ้นทะเบียน เพื่อไม่ให้เป็นที่สถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์เคเบิลผิดกฎหมาย เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้วงการสื่อวิทยุกระจายเสียงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ เนื่องจากมีการเกิดขึ้นของวิทยุชุมชนจำนวนมาก เฉพาะพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ปัจจุบันมีจำนวนถึง 88 สถานี(ทำเนียบสถานีวิทยุชุมชน ประจำปี 2552, สำนักประชาสัมพันธ์จังหวัดสุรินทร์) ขณะที่สื่อวิทยุกระจายเสียงซึ่งมีจำนวนมากอยู่แล้ว ต่างพยายามหาแนวทางเพิ่มจำนวนผู้ฟังและรักษากลุ่มผู้ฟังเดิมเอาไว้ ส่งผลให้การแข่งขันเป็นไปอย่างรุนแรงยิ่งขึ้น จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ปี 2551 พบว่า วิทยุกระจายเสียงทั่วประเทศมีจำนวนถึง 525 สถานี ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร 78 สถานี ต่างจังหวัด 447 สถานี โดยอยู่ในสังกัดหน่วยงานราชการ 20 หน่วยงานมากที่สุดได้แก่ สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ รวม 148 สถานี แบ่งเป็น ระบบ A.M. จำนวน 59 สถานี และ ระบบ F.M.86 สถานี คลื่นสั้น 3 สถานี รองลงมา ได้แก่ สถานีวิทยุในสังกัดกองทัพบก มีจำนวน 127 สถานี

การเกิดขึ้นของวิทยุชุมชน ทำให้การบริโภคสื่อวิทยุกระจายเสียงของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป กลุ่มผู้ฟังทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ฟังรอบนอก เช่น ตามเขตแนวชายแดน ซึ่งเดิมจะรับสัญญาณวิทยุระบบ F.M. ไม่ได้ และจะรับฟังระบบ A.M. เป็นส่วนใหญ่ มีทางเลือกในการรับสื่อวิทยุมากยิ่งขึ้น บทวิเคราะห์พฤติกรรมการรับฟังสื่อวิทยุกระจายเสียง (จินตนา ตั้งจิตธรรม, 2547) ระบุว่า พฤติกรรมของผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 60 จะไม่ยึดติดการฟังวิทยุเฉพาะคลื่นใดคลื่นหนึ่ง ประกอบกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สื่อใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต การส่งข้อความสั้นผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ และคลิป์วิดีโอ เป็นต้น อาจทำให้

พฤติกรรมกรับสื่อ รวมถึงความพึงพอใจที่เคยมีต่อสื่อกระแสหลัก เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ มีฐานะเป็นสำนักๆ หนึ่งในกรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศทั้งภาคภาษาไทย และภาคภาษาต่างประเทศ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแก่ประชาชนในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความเข้าใจอันดี ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน ตลอดจนความสามัคคีและสันติสุขของคนในชาติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา สังคมแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้บริการการผลิตสื่อ และเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงแก่ส่วนราชการ และหน่วยงานทั่วไป และให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องของประเทศไทยแก่ชาวต่างประเทศ และคนไทยในต่างประเทศ ในอันที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและสร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยในสังคมโลก การดำเนินการประกอบด้วยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ เครื่องข่าย 1 (เครื่องข่ายแห่งชาติ) เครื่องข่าย 2 (เครื่องข่ายเพื่อการถ่ายทอด) เครื่องข่าย 3 (เครื่องข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต) เครื่องข่าย 4 (เครื่องข่ายเพื่อการศึกษา) เครื่องข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) เครื่องข่าย 6 (เครื่องข่ายภาษาต่างประเทศ) และเครื่องข่าย 7 (เครื่องข่ายคลื่นสั้นระหว่างประเทศ) ซึ่งแต่ละเครื่องข่ายมีการถ่ายทอดสัญญาณไปยังสถานีลูกข่าย

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ เป็นสถานีหนึ่งที่เป็นสถานีเครื่องข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เริ่มออกอากาศ เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2514 เป็นหน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อสำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี ทำการออกอากาศ 2 ระบบ 3 ความถี่ ได้แก่ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz เครื่องข่าย 1 (เครื่องข่ายแห่งชาติ) ระบบ F.M. ความถี่ 97.5 MHz เครื่องข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) และระบบ FM ความถี่ 93.5 MHz เครื่องข่าย 3 (เครื่องข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต)

ในการส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz เครื่องข่าย 1 (เครื่องข่ายแห่งชาติ) มีแนวทางการดำเนินงานคือ การรับสัญญาณถ่ายทอดรายการและข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรุงเทพมหานคร ความถี่ 891 KHz ไม่มีรายการที่ผลิตตามความต้องการของท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์เลย

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์จึงมีความต้องการทราบว่า ผู้ฟังโดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์มีพฤติกรรมกรับเปิดรับฟัง

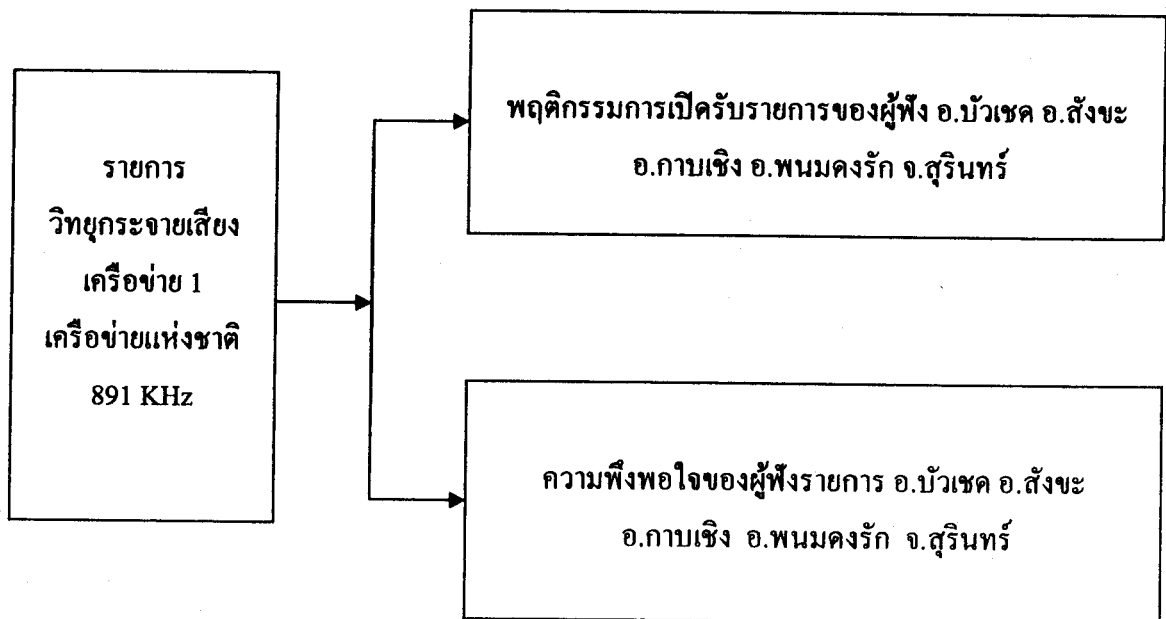
รายการอย่างไร และมีความพึงพอใจรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz (เครื่องข่ายแห่งชาติ)ระดับใด และมีข้อเสนอแนะรายการอย่างไร เพื่อที่จะได้นำไปวางแผนพัฒนารายการให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ประเด็นปัญหาที่ศึกษา

4.1 ผู้ฟังในอำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ มีพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz อย่างไร

4.2 ผู้ฟังในอำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ มีความพึงพอใจรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ในระดับใด

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะผู้ที่ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ในอำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ตามแนวชายแดนไทย – กัมพูชา ระหว่างวันที่ 25-30 เมษายน 2552

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 รายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz หมายถึง รายการที่รับสัญญาณจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ระบบ A.M. 891 KHz ตั้งแต่เวลา 05.00 – 24.00 น

6.2 ความพึงพอใจ หมายถึง ความชอบในรายการวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

6.3 ผู้ฟังรายการ หมายถึง ผู้ฟังที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนของจังหวัดสุรินทร์ ในตำบลตาตุ่ม ตำบลสะเคา ตำบลอาโพน ตำบลจรัส ในอำเภอบัวเชด ตำบลบ้านจาน ตำบลคม ตำบลพระแก้ว ตำบลสังขะ ในอำเภอสังขะ ตำบลโคกตะเคียน ตำบลกุดตัน ตำบลค่าน ตำบลนางมุดในอำเภอกาบเชิง ตำบลบักโค ตำบลโคกกลาง ตำบลจ๊กแดก ตำบลตาเมืองในอำเภอพนมดงรัก

6.4 พฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการ หมายถึง ช่วงเวลา สถานที่ของการฟังรายการ ประเภทรายการที่ฟัง

7. ประโยชน์ของการวิจัย

เพื่อนำผลการวิจัยมาวางแผนการจัดและการผลิตรายการให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายตามแนวชายแดนของจังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz
4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับฟังรายการ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

1.1 ความหมายของวิทยุกระจายเสียง

คำว่า “วิทยุ” พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำว่า เรดิโอ (Radio) ในภาษาอังกฤษซึ่งหมายถึงการรับและส่งข่าวด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือคลื่นวิทยุโดยไม่ต้องใช้สายเชื่อมต่อกันระหว่างเครื่องรับกับเครื่องส่ง หากส่งข่าวสารเป็นรหัสสัญญาณไฟฟ้าเพียงอย่างเดียว แทนภาษาพูด ก็เรียกว่าวิทยุโทรเลข (Radio Telegraph) คือ การส่งโทรเลขโดยใช้คลื่นวิทยุนั้นเอง หากส่งให้ออกเป็นเสียงพูด หรือเสียงอื่นได้โดยตรง เรียกว่าวิทยุกระจายเสียง (Radio Broadcasting) เช่น การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ ที่รับฟังกันอยู่ทั่วไป (<http://Radiothailand.prd.go.th>)

1.2 ความสำคัญของวิทยุกระจายเสียง

สื่อวิทยุกระจายเสียง มีบทบาทสำคัญยิ่งกับการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ (ประมะสตะเวทิน, 2544) ทั้งในด้านการส่งเสริม ขยาย และผลักดันให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมาย ด้วยการทำหน้าที่สำคัญคือ การให้ข่าวสาร การให้ความรู้ การเสนอความคิดเห็น และการให้ความ

บันทึก วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนมากกว่าสื่ออื่นๆ และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ หลายด้าน คือ

1.2.1 ความสำคัญด้านการพัฒนาการศึกษา ทุกคนมีอาจปฏิเสธได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด การศึกษาเปรียบได้กับเข็มทิศชี้นำอนาคตของเยาวชนได้ ปัจจุบันกระบวนการศึกษา การแสวงหาความรู้สามารถกระทำได้นอกเหนือจากตำราเรียน หรือในรั้วของสถานศึกษาดังนั้นรูปแบบการศึกษา กระบวนการเรียน การสอนอาจอยู่ในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะสังคมยุคนี้ เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาท แม้แต่ในเรื่องของการศึกษาก็ยังต้องอาศัยการสื่อสารมวลชน เป็นเครื่องมือการสื่อสาร ถ่ายทอดและพัฒนาทางการศึกษา เช่น การใช้วิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ (2526) อธิบายว่า การพัฒนาประเทศมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง หนึ่งในนั้นก็คือ คน ประเทศจะพัฒนาไปได้ ต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ และความสามารถ ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา สื่อวิทยุกระจายเสียงได้เข้ามามีส่วนในการให้การศึกษแก่ประชาชน เช่น การจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการผลิตรายการเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะ ในทางปฏิบัติได้มีการนำสื่อวิทยุกระจายเสียงมาใช้เพื่อการพัฒนาการศึกษา 2 ลักษณะ ได้แก่

1) การใช้เพื่อการสอนให้รู้หนังสือ เช่น การจัดรายการสอนหนังสือเป็นรายวิชาของการศึกษานอกโรงเรียนหรือการสอนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2) การใช้เพื่อการศึกษาทั่วไป เช่น การใช้สื่อวิทยุ เป็นสื่อการสอนในชั้นเรียนเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการสอน

การใช้สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและให้บริการด้านการศึกษาในประเทศไทย เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ.2500 ในระยะแรก กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา กรมวิชาการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ โดยมุ่งให้ความรู้ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ และลดปัญหาการสอนในห้องเรียน เนื่องจากขาดครู ขาดอุปกรณ์และวิธีการที่เหมาะสม ปัจจุบันวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาของประเทศไทย มีการดำเนินงานหลายสถานีด้วยกัน เช่น งานวิทยุศึกษานอกโรงเรียน งานวิทยุศึกษาในระบบโรงเรียน หรือวิทยุโรงเรียน งานวิทยุศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง งานวิทยุศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นต้น

1.2.2 ความสำคัญด้านการพัฒนาด้านสาธารณสุข การพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย (Modernization) จำเป็นต้องพัฒนาในหลายๆ ด้านควบคู่กันไป ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนก็เป็นเรื่องสำคัญ เพราะประเทศจะพัฒนาได้ ต้องอาศัยประชาชนที่มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง สภาพแวดล้อมปราศจากมลพิษ มีระบบป้องกันควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพที่ดี ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ประชาชนจะต้องได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณสุขอย่างถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์

ปนัดดา ธนสถิตย์ (2526) ระบุว่า สังคมมวลชน มีบทบาทอย่างมากในการให้ความรู้แก่ประชาชนด้านสาธารณสุข โดยครอบคลุมทั้งงานสาธารณสุข โภชนาการ และการแพทย์ พอสสรุปได้ดังนี้

1) ให้ข่าวสารเพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบข้อมูล และกระตุ้นความสนใจของประชาชนในการแก้ไขปัญหาด้านสุขอนามัย โภชนาการและการแพทย์ตะวันตกและการแพทย์ท้องถิ่น

2) ให้ความรู้ ความเข้าใจและรู้จักวิธีการปฏิบัติตนและดูแลสุขภาพ

3) ชักจูงใจให้ประชาชนลงมือปฏิบัติตามแผนหรือโครงการพัฒนาสาธารณสุข โดยการล้อมวลชนร่วมมือกับกิจกรรมอื่นๆ และเทคนิคการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อให้ประชาชนให้การยอมรับการปรับปรุงด้านสาธารณสุข

สื่อวิทยุกระจายเสียงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านสาธารณสุขมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ดังปรากฏตัวอย่างที่เห็นในปัจจุบันคือ การนำเสนอข่าวการแพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดนก ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการป้องกัน และเกิดความร่วมมือที่จะช่วยสกัดกั้นการแพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดนก นอกจากนี้ยังพบเห็นการผลิตรายการด้านสาธารณสุข ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และการร่วมรายการสนทนาในรายการต่างๆ ของผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข

ตัวอย่างของการสื่อสารและการใช้สื่อมวลชนเพื่อการเผยแพร่และพัฒนาสังคมด้านสาธารณสุขคือ โครงการ TO BE NUMBER ONE ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงเป็นองค์ประธานอำนวยการโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยทรงเข้าใจวัยรุ่นทั้งในแง่ของความสำคัญในฐานะอนาคตของชาติและกลไกการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนฯ จึงทรงมีพระประสงค์มุ่งเน้นการรณรงค์ในกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก โดยกลวิธีการสร้างกระแสการไม่ข้องแวะกับยาเสพติด รวมทั้งแสดงพลังอย่างถูกต้องเป็นเสมือนการเติมสิ่งที่ดี ให้กับชีวิตด้วยการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาของทุกจังหวัด เพื่อให้เกิดค่านิยมของการเป็น

ที่หนึ่งได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาเสพติด และจัดระบบการบำบัดรักษารองรับภายใต้โครงการ “ใครคิด ยากมือขึ้น” กิจกรรมในโครงการหนึ่งนั้น เป็นเลือกใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ จัดทำรายการ วิทยุ TO BE NUMBER ONE เพื่อเปิดรับสมาชิกทั้ง 2 ประเภท คือ ผู้ที่ต้องการเข้าร่วมการรณรงค์ ป้องกันยาเสพติด และผู้ที่ต้องการเข้ารับการบำบัดรักษา พุคคุยกับสมาชิกและผู้สนใจทั่วไปใน ลักษณะให้ความรู้ ตอบปัญหาข้อข้องใจ รวมทั้งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาเสพติด ผลิตและ เผยแพร่เพลง TO BE NUMBER ONE ผลิตและเผยแพร่สโปด และขอความร่วมมือสถานีทั่วประเทศ เปิดสโปด / เพลง / และประชาสัมพันธ์โครงการในรายการ

1.2.3 ความสำคัญด้านการพัฒนาการเกษตร ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ กำลังพัฒนา ดังนั้น อาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ คืออาชีพเกษตรกรรม และผู้ที่ประกอบ อาชีพเหล่านี้ส่วนใหญ่คือขบวนการศึกษา วิทยุกระจายเสียงจึงเป็นสื่อที่สำคัญทำให้ประชาชนชาวชนบท ที่อยู่ห่างไกลความเจริญได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร จากวิทยุกระจายเสียงที่มีความรวดเร็วกว่าสื่อ อื่น ดังนั้นในการแก้ปัญหาด้านการเกษตรของประเทศไทยจึงได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ผ่านสื่อ วิทยุกระจายเสียงมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบันในลักษณะการผลิตรายการ การผลิตข่าว เพราะถือว่า สื่อที่เกษตรกรในชนบทมีความใกล้ชิดมากที่สุดคือ สื่อวิทยุ โดยเฉพาะรายการเพลงลูกทุ่งที่ สอดแทรกสาระความรู้ด้านเกษตร ในส่วนของประเทศไทยมีการจัดตั้งสถานีวิทยุเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการออกอากาศ ตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2503 จนถึงปัจจุบัน เดิมใช้ชื่อ สถานีวิทยุ ปชส.8 วิทยุการเกษตร ปัจจุบันใช้ชื่อว่า สถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อการเกษตร ออกอากาศ ระบบ A.M. ความถี่ 1386 KHz วัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อในการ ถ่ายทอดความรู้และวิชาการทางด้านการเกษตร ให้เกษตรกรได้นำไปปรับปรุงการทำไร่นา รวมทั้ง เผยแพร่ข่าว โดยเฉพาะข่าวราคาสินค้าเกษตรกรรมซึ่งมีความสำคัญต่อเกษตรกรอย่างยิ่ง เกษตรกร ควรจะได้รับทราบความเคลื่อนไหวของผลิตผลการเกษตรทั้งภายในและต่างประเทศทุกระยะ เพื่อ จะได้วางแผนการผลิตได้ถูกต้องโดยได้รับผลกำไรสูงสุดและไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง และข่าวดินฟ้าอากาศ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกและเพื่อเตรียมการในด้านการเกษตรและ หลีกเลี่ยงภัยธรรมชาติในขณะนั้น

1.2.4 ความสำคัญด้านการพัฒนาการเมือง ปัญหาของประเทศกำลังพัฒนาที่พบ ส่วนใหญ่คือ ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงจนก่อให้เกิดการปฏิวัติ รัฐประหาร และนำไปสู่การ ปกครองแบบเผด็จการทหารหรือของคณะผู้ก่อการยึดอำนาจ ดังเช่นเหตุการณ์ 19 กันยายน 2549 หากวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงจะพบว่า มาจากประชาชนขาดความรู้เรื่อง การเมืองการปกครอง นั่นเอง

นายเฉลิม ศรีอ่อน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้ความเห็นผ่านการอภิปรายที่จัดขึ้น โดยวิทยุรัฐสภาและเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หัวหินทูเดย์ออนไลน์ (www.huahintoday.net) เรื่อง มุมมองบทบาทสื่อกับการพัฒนาประชาธิปไตย โดยยอมรับว่าบ้านเมืองอยู่ได้ ส่วนหนึ่งนั้นก็เพราะสื่อ ซึ่งมีบทบาทและชี้นำทางสังคมการเมืองการปกครองจะไปทางทิศทางไหนและก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย

นพ.ประเวศ วะสี เสนอแนะ การทำงานเชิงยุทธศาสตร์ของนายกรัฐมนตรี (วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ปีที่ 29 ฉบับที่ 10503, มติชน) โดยเขียนไว้ตอนหนึ่งว่า พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ประกาศนโยบายดีๆ หลายเรื่อง แต่่นโยบายดีๆ ก็เชื่อว่าเกิดเรื่องดีๆ ได้ ถ้าขาดการทำงานทางยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติเรื่องการสื่อสาร การแก้ปัญหาทุกอย่าง ถ้าคนไทยรู้ความจริงโดยทั่วถึง และสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ตามความเป็นจริง บ้านเมืองจะเจริญอย่างรวดเร็ว ประชาธิปไตยจะเกิด โดยขอให้ใช้เครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์สูงสุด รัฐมีสถานีโทรทัศน์อยู่หลายช่อง เช่น ช่อง 9 ช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์ของกองทัพ อีกทั้งสถานีวิทยุที่มีเป็นจำนวนมาก

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2542) อธิบายว่า การพัฒนาด้านการเมืองของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำต่อเนื่อง และดำเนินไปตลอดในลักษณะการสะสมทุกภาคส่วนจะต้องมีส่วนในการทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะสื่อวิทยุกระจายเสียงที่จะช่วยถ่ายทอดข่าวสารความรู้ และความคิดเห็นทางด้านการเมืองการปกครองไปสู่ประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง

สื่อวิทยุกระจายเสียง มีบทบาทในด้านการพัฒนาทางการเมือง สรุปได้ 4 ประการ ดังนี้

- 1) ทำให้เกิดความสนใจ ด้วยการนำเสนอข่าวสารเป็นประจำและสม่ำเสมอ
- 2) ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องซับซ้อน ด้วยการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น
- 3) ทำให้เกิดทัศนคติ ด้วยการนำเสนอข่าวสาร ข้อคิดเห็น ข้อโต้แย้งในทางการเมืองให้ประชาชนได้รับทราบ จนเกิดทัศนคติทางการเมืองที่ถูกต้อง
- 4) ทำให้เกิดการปฏิบัติ เพราะเมื่อประชาชนมีทัศนคติที่ดีแล้ว สื่อจะทำหน้าที่กระตุ้นให้ประชาชนลงมือปฏิบัติต่อไป เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2550

1.2.5 ความสำคัญด้านการพัฒนาสังคม การพัฒนาสังคม หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เพื่อประชาชนจะได้มี

ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีงานทำ มีรายได้ที่เพียงพอในการครองชีพ ประชาชนได้รับความเสมอภาค ความยุติธรรม มีคุณภาพชีวิตทั้งนี้ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ (คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ)

การพัฒนาเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปในทางที่ดีขึ้น จากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ เช่น มีการศึกษาที่ดี ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล และสังคมให้เพียงพอทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ การพัฒนาสังคมหรือประเทศเชื่อกันว่า จะต้องเริ่มต้นที่ การพัฒนาการศึกษา ก่อน เมื่อการศึกษาพัฒนาคน สังคมก็พัฒนาตาม และนำไปสู่การพัฒนา ประเทศในที่สุด สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ข่าวสารไปสู่ประชาชน ดังนั้น สื่อมวลชนจึงมีบทบาทโดยตรงสำหรับการศึกษาและการพัฒนาสังคมหรือประเทศ

กระบวนการทางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความเจริญทางด้าน วัตถุทำให้สภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการพัฒนา และปัญหาต่างๆ ทางสังคม อาทิ ปัญหาเยาวชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาแรงงาน ปัญหาอาชญากรรม และ ปัญหาด้านศีลธรรมความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรม เป็นต้น ความตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงเป็น คำถามที่ต้องการคำตอบคือ ทำอย่างไรประชาชน สถาบันต่างๆ ในสังคมจะสามารถปรับตัวได้ เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำอย่างไรประชาชน สถาบันต่างๆ ในสังคมจะ ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมมือกัน สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

กระบวนการสื่อสารมวลชน ถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทาง สังคม โดยการเผยแพร่ข่าวสาร โครงการ นโยบายการพัฒนาทางสังคมอย่างรวดเร็ว เพื่อกระตุ้นให้ ประชาชนและสถาบันสังคมตระหนักถึงปัญหา หาวิธีการแก้ไขปัญหา ให้การสนับสนุนในด้าน ต่างๆ เพื่อการพัฒนา

การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อในการพัฒนาด้านสังคมนั้น สามารถ กระทำได้หลายรูปแบบ เช่น ในรูปแบบบทความ สารคดี การปาฐกถา และการอภิปราย ตลอดจน การสัมภาษณ์ผู้มีความรู้และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังสามารถกระทำได้ในรูปของ ความบันเทิง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง และหลีกเลี่ยงการให้ความรู้โดยตรง ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟัง เบื่อหน่าย โดยการจัดเป็นละคร จักรายการแข่งขันตอบปัญหา หรืออาจจัดในรูป ประกาศ คำขวัญ หรือ บทสนทนาสั้นๆ

1.2.6 ความสำคัญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ แนวคิดริเริ่มของการพัฒนา

ประเทศไทยพบว่า เน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะการพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้ฐานะของประเทศและประชาชนดีขึ้นในด้านการเงิน การที่ประเทศจะพัฒนาในด้านเศรษฐกิจได้ดี และรวดเร็วก็ต้องอาศัยการพัฒนาจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม เพราะสินค้าอุตสาหกรรมนั้นขายได้ในราคาสูง ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศสดหน้าได้ดีกว่าสินค้าทางด้านเกษตรกรรมมาก เรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ

วิฤกษ์กระจายเสียง มีส่วนช่วยพัฒนาการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมคือ

ประการแรก การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจำเป็นต้องอาศัยตลาด การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ จึงมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการตลาด

ประการที่สอง การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม มีความเกี่ยวข้องกับสภาพลักษณะที่ประชาชนกลุ่มต่างๆ มีต่อโรงงานอุตสาหกรรม การประชาสัมพันธ์จึงถูกนำมาใช้ในการสร้างภาพพจน์ที่ดี

ประการที่สาม การบริหารธุรกิจและอุตสาหกรรมต้องอาศัยการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดการประสานงานและการบริหารงานที่ราบรื่น เพื่อส่งผลไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

จากแนวความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงมีความสำคัญ เพราะถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการศึกษา สาธารณสุข สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการเกษตร เพราะสื่อวิทยุสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ออกไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง เข้าได้ถึงทุกกลุ่ม แม้กระทั่งประชาชนที่อยู่ห่างไกลในชนบทให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เกิดการเปลี่ยนแปลงและทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.3 บทบาทหน้าที่ของสื่อวิทยุกระจายเสียง นภาพกรณ์ อัจฉริยะกุล (2543: 155-174) กล่าวว่า วิทยุกระจายเสียงมีบทบาทหน้าที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.3.1 การให้ข้อเท็จจริงแก่ประชาชน คือ ผู้รับสารต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว นำเสนอเรื่องราวข่าวสารตามความเป็นจริง ให้ประชาชนได้รับทราบด้วยความรวดเร็วฉับไว ทำให้สามารถเสนอข่าวไปยังผู้ฟังได้อย่างรวดเร็ว และทันเหตุการณ์ เช่น เรื่องราวที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิต ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เป็นต้น

1.3.2 การให้ความรู้และการศึกษา วิทยุกระจายเสียงสามารถนำความรู้ และการศึกษาไปถึงกลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว ทำให้การเผยแพร่ข้อมูล

ข่าวสาร และการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่ศักยภาพ และเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ การให้การศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงจะมุ่งให้ความรู้เพื่อที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีที่สุดและเกิดประโยชน์มากที่สุดตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

1.3.3 การแสดงความคิดเห็นวิทยุกระจายเสียง ควรเสนอความคิดเห็นเพื่อช่วยในการตัดสินใจ หรือหาข้อตกลงข้อยุติในประเด็นปัญหาต่างๆ ด้วยการจัดสถานที่ หรือเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเป็นช่องทางในการร้องทุกข์ของประชาชน ดังนั้น การทำหน้าที่ในการให้ความเห็นของวิทยุกระจายเสียงอย่างเป็นทางการ และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นทางการ ประชาชนในทุกส่วนก็就会有ความเท่าเทียมกัน

ในการเข้าถึงสื่อวิทยุกระจายเสียง เช่น การดำเนินรายการ โดยให้ประชาชนโทรศัพท์เข้ามาในรายการวิทยุเพื่อเสนอความเห็นในเรื่องต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน

1.3.4 การให้ความบันเทิง เพื่อจรรโลงใจหลีกเลี่ยงความเครียด ให้มีความสุนทรีย์ ความบันเทิงรื่นรมย์ ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลทางจิตใจจากภาวะกดดันจากสิ่งแวดล้อมในสังคม

1.3.5 การให้บริการสาธารณะ หมายถึง รายการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยถือเป็นหน้าที่ที่วิทยุกระจายเสียงจำเป็นต้องจัดขึ้นเพื่อเป็นการบริการแก่ประชาชน รายการที่เป็นบริการสาธารณะจะไม่มีกำไรโฆษณาสินค้าใด ๆ

จากบทบาทหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงจะเห็นได้ว่า วิทยุเป็นสื่อที่มีบทบาทครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน ตอบสนองผู้รับฟังได้เป็นอย่างดี กลุ่มผู้ฟังจึงมีความหลากหลาย ความต้องการต่างแตกต่างกันไป การจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง จึงมีความแตกต่างกันไปด้วย เช่น สถานีวิทยุกรมอู่ศูนย์มวิทยุ บทบาทจะเน้นหนักไปที่การให้ข้อมูล ข่าวสารด้านสภาพดินฟ้าอากาศ สถานีวิทยุรัฐสภา บทบาทหน้าที่จะเน้นหนักไปที่การให้ความรู้และการศึกษาทางด้านการเมือง และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย บทบาทหน้าที่จะไปอยู่ที่การให้ข่าวสาร ความรู้และการบริการสาธารณะ

1.4 วัตถุประสงค์ของการดำเนินการกิจการวิทยุกระจายเสียง (กฎหมาย ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2535) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ ของการส่งวิทยุกระจายเสียง ในหมวด 2 ข้อ 12 ไว้ว่า การให้บริการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการผลิตสื่อเพื่อการบริการสาธารณะ และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างแท้จริง และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขส่งเสริมนโยบาย และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ทั้งในด้านการเมืองการเศรษฐกิจ และสังคม

1.4.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกและรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

1.4.3 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกัน

1.4.4 เชิญชวนให้ประชาชนตอบโต้ และต่อต้านศัตรูตลอดจนลัทธิที่เป็นภัยต่อประเทศชาติและมีความร่วมมือกับมิตรประเทศ

1.4.5 เป็นสื่อมวลชนที่ดีสำหรับการสื่อข่าวทั่วไป และข่าวจากรัฐบาลไปสู่ประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและถูกต้องโดยรวดเร็ว

1.4.6 สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของสถานี หรือกิจการของราชการ

1.4.7 สนับสนุนกิจการเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ

1.4.8 ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาไทยให้ดำรงอยู่ด้วยดี

1.4.9 ให้ความรู้ ความบันเทิงแก่ประชาชนไทยโดยชอบด้วยวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม

1.4.10 ร่วมมือกับนานาชาติที่เป็นมิตรของประเทศไทย โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรายการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ในการดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียง วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการให้บริการ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับความมั่นคง และความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้ยังมีส่วนรับผิดชอบต่อประเทศ สังคม และเป็นสื่อกลางให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

1.5 ประเภทรายการวิทยุกระจายเสียง การจัดแบ่งประเภทรายการวิทยุกระจายเสียง (นภากรณ์ อัจฉริยะกุล, 2545: 312-314) นิยมจัดแบ่งประเภทตามบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร หรืออาจแบ่งประเภทตามลักษณะกลุ่มผู้ฟัง สาขาอาชีพ และตามเนื้อหาของรายการ ประเภทรายการวิทยุกระจายเสียงที่นำเสนอทางวิทยุกระจายเสียงแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1.5.1 **ประเภทข่าวสาร** คือ รายการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางในรูปแบบต่างๆ เช่น รายการข่าว ที่บอกให้ผู้ฟังรู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และ

อย่างไร เพื่อให้ผู้ฟังสามารถติดตามเหตุการณ์ความเคลื่อนไหว เพื่อประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างไม่ล่าช้า เป็นต้น

1.5.2 ประเภทความรู้ หรือการศึกษา คือ รายการที่มุ่งเสริมสร้างด้านวิชาความรู้ อาชีพวัฒนธรรม แนวทางในการดำเนินชีวิต และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนในสังคม ได้นำความรู้ที่นำมาความเจริญมาสู่สังคมและตนเองได้

1.5.3 ประเภทบันเทิง คือ รายการที่มีจุดประสงค์มุ่งสร้างความเพลิดเพลินใจให้ผู้ฟังผ่อนคลายอารมณ์ คลายความเครียด จึงมักเป็นรายการที่ไม่มุ่งเน้นสาระทางวิชาการ แต่มุ่งเน้นให้ผู้ฟังเกิดความสบายใจ เช่น รายการเพลง รายการละคร เป็นต้น

1.5.4 ประเภทบริการสาธารณะ รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อสาธารณะนั้น หมายถึง รายการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยถือเป็นหน้าที่ที่วิทยุกระจายเสียงจำเป็นต้องจัดขึ้นเพื่อเป็นการบริการแก่ประชาชน รายการที่เป็นบริการสาธารณะจะไม่มีกำไรโฆษณาสินค้าใดๆ รูปแบบรายการเพื่อบริการสาธารณะมีรูปแบบต่าง ๆ เช่น รูปแบบการรายงานข่าว รูปแบบการประกาศแจ้งข้อความ หรือข่าวสาร รูปแบบสปอต ลักษณะของรายการเพื่อบริการสาธารณะอาจทำเป็นรูปแบบอื่นใดก็ได้ไม่มีข้อจำกัดเพียงแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นบริการในเรื่องข่าวสาร ความรู้ สาระใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

1.6 รูปแบบของรายการวิทยุกระจายเสียง (นภกรณ อัจฉริยะกุล, 2545: 316-322) แบ่งรูปแบบของรายการเป็น 13 รูปแบบ คือ

1.6.1 รายการพูดคุยกับผู้ฟัง (Talk หรือ Straight Talk) หมายถึง รายการที่มีผู้พูดคนเดียวพูดคุยกับผู้ฟังที่บ้าน ลักษณะการพูดนั้นจะเป็นการพูดโดยไม่ได้อ่านบท คือพูดเป็นธรรมชาติเหมือนกำลังนั่งคุยกันอยู่ และผู้ที่กำลังคุยด้วยคือผู้ฟังที่บ้าน ประเด็นของเรื่องไม่เป็นเรื่องของวิชาการมากนัก ไม่เหมือนการบรรยาย หรือรายการข่าว

1.6.2 รายการสาระละคร (Docu.-Drama) หมายถึง รายการที่ใช้รูปแบบของละครวิทยุผสมกับรูปแบบสารคดี โดยช่วงแรกจะเสนอรายการด้วยรูปแบบละคร ในเนื้อหาของละครอาจจะยกประเด็นปัญหามาโต้ตอบกันด้วยเทคนิคของละครวิทยุโดยผู้กรเรื่องให้ผู้ฟังทราบว่านั่นคือปัญหารายการสาระละครที่ดีควรแสดงประเด็นปัญหาให้เด่นชัด จากนั้นก็จะเป็นช่วงของการแก้ปัญหา โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานั้น

1.6.3 รายการข่าว (News Programme) เป็นรูปแบบรายการข่าวที่มุ่งเสนอเรื่องราวที่ลึกซึ้ง ต้องการให้ความกระจ่างชัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพิ่มขึ้น วิเคราะห์เบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกเรื่องที่จะนำมาวิเคราะห์นั้น ควรจะเลือกเรื่องที่จะเห็นว่ากระทบกับคน

ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ๆ และอยู่ในความสนใจของผู้ฟังอย่างมาก เรื่องนั้นต้องเป็นเรื่องที่ยังไม่ยุติ หรือยังมีความขัดแย้งกันอยู่

1.6.4 รายการสัมภาษณ์ (Interviewing Programme) จุดประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังได้รับฟังคำพูด ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากตัวผู้ให้สัมภาษณ์เอง เพื่อผู้ฟังจะได้สรุปหรือตีความจากคำพูด ซึ่งถือเป็นแหล่งต้นตอของเนื้อหาสาระ โดยไม่มีการถ่ายทอดความหมายต่อ

1.6.5 รายการสนทนา (Conversation Programme) เป็นการสนทนาพูดคุย แต่มีใช้คุยคนเดียว แต่เป็นการพูดคุยกันระหว่างคน 2 คนขึ้นไป ปกติจะไม่เกิน 4 คน รายการสนทนาโดยทั่วไปจะมีผู้ดำเนินการสนทนาคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้คอยควบคุมให้การสนทนาเป็นไปตามแนวทางหรืออยู่ในขอบเขตของเรื่องที่กำหนดไว้และคอยนำการสนทนาจากเรื่องหนึ่งไปอีกรื่องหนึ่ง

1.6.6 รายการอภิปราย (Discussion Programme) เป็นรายการพูดคุย โดยมีผู้ร่วมอภิปรายมาออกความคิดเห็นในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ซึ่งผู้ร่วมอภิปรายมีความคิดเห็นต่างที่สนะกัน หรือมีประสบการณ์มาคนละแนวกัน โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายทำหน้าที่เพียงนำการอภิปรายเท่านั้น จะไม่ร่วมอภิปรายด้วยเหมือนรายการสนทนา

1.6.7 รายการบรรยายเหตุการณ์ (Commentary Programme) เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและรายงานในขณะที่เหตุการณ์นั้นกำลังดำเนินอยู่แล้วผู้บรรยายเหตุการณ์ (commentator) เป็นผู้บรรยายถ่ายทอดสิ่งที่ได้เห็นนั้นให้ผู้ฟัง โดยอาจมีเสียงประกอบจริงจากสถานที่เกิดเหตุด้วย การบรรยายนั้นบางครั้งก็อาจมีการวิจารณ์แทรกไปด้วย เพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพตามไปด้วย รายการบรรยายเหตุการณ์ มักจะทำในกรณีที่เกิดเหตุสำคัญจริงๆ หรือมีเหตุการณ์สำคัญในโอกาสพิเศษที่สมควรถ่ายทอดเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบทันทีทันใด

1.6.8 รายการเพลง (Music Programme) เป็นรายการสำคัญและมีผู้นิยมฟังมากที่สุด สถานีวิทยุต่างๆ มักมีสัดส่วนรายการเพลงมากกว่ารายการประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุระบบ เอฟ.เอ็ม. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบสเตอริโอ คุณภาพเสียงชัดเจนเป็นพิเศษ ช่วยเพิ่มความไพเราะของเพลงหรือดนตรีต่างๆ ได้มาก

1.6.9 รายการถาม-ตอบปัญหา (Quiz Programme) หมายถึง รายการที่ผู้ฟังเข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาต่างๆ ผู้ฟังจะมีโอกาสคิดและหาคำตอบของตัวเองไปพร้อมกับรายการ เป็นการส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความคิด โดยเฉพาะรายการถามตอบปัญหาทางวิชาการ

1.6.10 รายการละครวิทยุ (Radio Drama) เป็นรายการพูดประกอบเสียง โดยใช้เทคนิคหลายๆ อย่างประกอบกัน แสดงให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ ความเข้าใจ ความรู้สึกคล้อยตาม จึงเป็น

รายการที่ได้รับความนิยมมากในอดีต ปัจจุบันเนื่องจากมีละครโทรทัศน์ทำให้ความนิยมรายการละครวิทยุลดลง วัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงเป็นสิ่งสำคัญ แต่บางครั้งอาจสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นความรู้ไว้ด้วย

1.6.11 รายการสารคดี (Documentary or Feature Programme) เป็นรายการที่ให้เนื้อหาในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แต่มีรายละเอียดหลายแง่มุม มีวิธีการนำเสนอได้หลายลักษณะ โดยมุ่งที่จะเสนอประเด็นสาระ เนื้อหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว

1.6.12 รายการนิตยสารทางอากาศ (Magazine Programme) เป็นรายการที่ประกอบด้วยเรื่องย่อยต่างๆ กันหลายเรื่อง หลายรส รวมอยู่ในรายการเดียวกัน วิธีการเสนอมีหลายรูปแบบเรื่องย่อยที่นำมาเสนอจะอยู่ในแนวเดียวกัน หรือต่างแนวก็ได้ โดยมีการเชื่อมโยงแต่ละเรื่องเข้าด้วยกันด้วยบทเชื่อมโยง หรือการใช้ดนตรี เพลง เสียงประกอบเชื่อมโยง

1.6.13 รายการปิกนิก หรือวาไรตี้ (Variety) เป็นรายการที่ประสมรายการหลายรูปแบบรวมอยู่ในรายการเดียวกันคล้ายรายการนิตยสาร แต่ส่วนใหญ่รายการปิกนิกจะไม่คำนึงถึงการเชื่อมโยงต่อเนื่องรายการ จึงมีแต่ความหลากหลายมากกว่าเอกภาพ แต่ละส่วนแต่ละรูปแบบของรายการปิกนิกเน้นที่ความบันเทิง ไม่เน้นเนื้อหา แต่จะคำนึงถึงเรื่องสนุกสนาน เรื่องเบาๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้ฟังมากกว่า

1.7 เนื้อหารายการ เนื้อหารายการ คือ สาระ เรื่องราว ข้อมูลต่างๆ เป็นวัตถุดิบส่วนหนึ่งที่ผู้จัดรายการนำมาบรรจุลงในรายการ โดยมีจุดมุ่งหมายต่างๆ อาจมุ่งที่จะให้ความรู้ ข่าวสาร หรือความบันเทิงแก่ผู้ฟัง เนื้อหารายการมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดรายการ เพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจัดทำรายการที่จะขาดไม่ได้ การจัดรายการแต่ละครั้งประกอบด้วย ผู้จัด/ผู้ผลิตรายการ เนื้อหารายการ และผู้ฟังรายการ ผู้จัดต้องวางแผนการบรรจุเนื้อหารายการ โดยต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของผู้ฟัง(จิราภรณ์ สุวรรณวาจกกสิกิจ, 2543: 76-78)

1.7.1 ลักษณะของเนื้อหารายการ

เนื้อหารายการแบ่งเป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้ 2 ลักษณะ คือ

1) เนื้อหารายการสำหรับผู้ฟังทั่วไป หมายถึง เรื่องราวหรือสาระต่าง ๆ ที่ไม่เฉพาะเจาะจงให้ผู้ฟังกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งฟัง แต่ผู้ฟังทุกกลุ่มสามารถฟังได้เข้าใจ รู้เรื่อง เนื้อหาบางเรื่องก็อาจอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป แต่เนื้อหาบางเรื่องอาจไม่อยู่ในความสนใจมาก่อนแต่ฟังได้ และบางครั้งเมื่อฟังแล้วอาจเกิดความสนใจในเรื่องนั้นๆ ภายหลังก็ได้ ซึ่งมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สุขภาพอนามัย อาหารการกิน การท่องเที่ยว การเมือง ลักษณะเนื้อหาเข้าใจง่าย

2) เนื้อหารายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่ม หมายถึง เรื่องราวที่มุ่งเฉพาะกลุ่มผู้ฟัง เป้าหมายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีความสนใจคล้ายกัน เนื้อหารายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่มนี้ บางครั้งผู้ฟังทั่วไปที่เปิดฟังรายการอาจไม่เข้าใจเนื้อหารายการนัก เนื่องจากเนื้อหาในรายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่มอาจมีศัพท์เทคนิค หรือสูตรที่ผู้ฟังคนอื่นไม่เข้าใจ

1.7.2 ประเภทของเนื้อหารายการ

จิราภรณ์ สุวรรณวาจกกติกิจ (2543: 79-82) อธิบายว่า ผู้จัดรายการสามารถเลือกเนื้อหารายการที่น่าสนใจ เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายมาจัดรายการก็ได้ โดยเนื้อหาทั้งหลายเหล่านั้นจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- 1) ประเภทข้อเท็จจริง
- 2) ประเภทความคิดเห็น

เนื้อหาประเภทข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริง คือ ข้อมูล หรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความจริงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก ซึ่งข้อเท็จจริงอาจเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ เหตุการณ์

ลักษณะเด่นของข้อเท็จจริงคือ มีความถูกต้องหรือผิด โดยสามารถตรวจสอบได้หรือพิสูจน์ได้ และการตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้ผลว่าเป็นจริงตามนั้น ข้อเท็จจริงนั้นก็ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ในทางตรงกันข้าม หากการตรวจสอบหรือพิสูจน์แล้วไม่ได้ผลตามนั้นก็ถือว่าข้อเท็จจริงนั้นไม่ถูกต้อง ผิด หรือเป็นเท็จ

ในการจัดรายการวิทยุ โดยนำเนื้อหารายการประเภทข้อเท็จจริงมาบรรจลงในรายการนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) ความถูกต้อง การบรรจุเนื้อหาลงในรายการใด ๆ ก็ตามที่เป็นข้อเท็จจริงนั้น ผู้จัดรายการพึงระลึกเสมอว่า ความถูกต้องของเนื้อหา ต้องมาเป็นอันดับแรก
- 2) แหล่งอ้างอิง การที่ผู้ฟังจะเกิดความเชื่อถือเนื้อหาในรายการนั้น ในกรณีที่เป็นข้อเท็จจริง ถ้าผู้จัดรายการสามารถอ้างอิงแหล่งอ้างอิงได้ จะช่วยให้ผู้ฟังมีความมั่นใจในรายการมากขึ้น

เนื้อหาประเภทความคิดเห็น ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดที่บุคคลหนึ่งมีต่อสรรพสิ่งทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวเอง เกี่ยวกับมนุษย์คนอื่น ๆ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุ

ในการพิจารณานำเนื้อหาประเภทความคิดเห็นมาจัดทำรายการวิทยุ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) ท้นต่อเหตุการณ์ ต้องมีความทันสมัยของข้อมูล เนื่องจากข้อมูลความคิดเห็นนี้สามารถเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ
- 2) มีหลายความคิดเห็น ผู้จัดรายการควรเปิดโอกาสให้กว้าง โดยให้มีความคิดเห็นหลาย ๆ ทศนะให้ผู้ฟังได้ฟังอย่างเสรี
- 3) มีอิสระเสรี ผู้จัดต้องให้อิสระเสรีแก่ผู้ฟังไม่โน้มน้าวชักจูงให้ผู้ฟังเชื่อฟังเนื้อหาในรายการแต่ควรเปิด โอกาสให้ผู้ฟังคิดและมีความเห็นของตัวเองมากกว่า

1.8 การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

พินิตตา สุขโกศล (2549: 2) อธิบายว่า ธรรมชาติของสื่อกระจายเสียง เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกคน (Accessibility) โดยไม่จำกัดพรมแดนทางความรู้ ระยะเวลาและลักษณะทุกสภาพของประชาชน เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับผู้รับสารมากที่สุด สามารถถ่ายทอดเรื่องราวสดๆ (Real-time) มีความยืดหยุ่นสูง นอกจากนี้ยังต้องการการพัฒนาทางด้านเนื้อหาในเชิงสร้างสรรค์ตลอดเวลา การสร้างสรรค์เนื้อหาผ่านสื่อกระจายเสียง ต้องยึดมั่นในลักษณะของประชากรกลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) และเป้าหมายของการผลิตสื่อเป็นประการสำคัญ

การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ผู้ผลิตรายการมีหน้าที่ที่สำคัญคือ จะต้องคำนึงถึงลักษณะของสถานีวิทยุ กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายการ ความยาวและระยะเวลาในการออกอากาศ จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหารายการ และรูปแบบของรายการให้เหมาะสมชัดเจนว่าต้องการผลิตรายการนั้นๆ เพื่ออะไร ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายด้วย เช่น ประชาชนในบริเวณชุมชนนั้นโดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ระดับความรู้ไม่สูง การจัดรายการวิทยุควรเน้นให้ความรู้ที่เกษตรกรสนใจ อาทิ เรื่องการทำเกษตรแผนใหม่ไม่ใช้สารเคมี การรักษาผิวดิน ช่องทางการทำการตลาดในการจัดจำหน่ายสินค้าเพื่อการเกษตร เป็นต้นรวมทั้งเพลงที่ใช้ประกอบในรายการควรจะเป็นเพลงที่กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายนิยมฟัง มากกว่าการเปิดเพลงตามความนิยมหรือตามความคิดของผู้จัดรายการ (สุมน อยู่สิน, 2543: 21-23)

ดังนั้นในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ผู้ผลิตรายการสามารถสร้างจินตนาการให้ผู้ฟังได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด แต่การฟังด้วยหูอย่างเดียวย่อมมีขีดเพี้ยนฟังไม่ถนัดชัดเจน ฟังแล้วไม่รู้เรื่อง ฟังแล้วไม่เกิดประโยชน์ ฉะนั้นในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงผู้ผลิตจึงต้องพิจารณาเลือกเรื่อง เสียง กำหนดรูปแบบรายการและวางแผนผลิตรายการให้เหมาะสม และถูกต้องตามลักษณะของวิทยุกระจายเสียงโดยมีข้อคำนึงดังต่อไปนี้

1) การเลือกเรื่องในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากวิทยุกระจายเสียงมีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งมีผลต่อการเลือกเรื่องที่จะนำมาผลิตเป็นรายการ ผู้ผลิตรายการจึงต้องคำนึงถึงการเลือกเรื่องดังนี้

1.1) เลือกเรื่องที่น่าสนใจ (Human interest) เรื่องที่จะนำมาผลิตเป็นรายการไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทใดก็ตามสามารถนำไปประยุกต์ใช้ดังนี้

1.1.1) เรื่องที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคน เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น

1.1.2) เรื่องราวที่เป็นความขัดแย้งของคนในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้นิยมพรรคการเมือง ความขัดแย้งระหว่างประเทศ เป็นต้น

1.1.3) เรื่องราวที่มีผลต่อจิตใจและอารมณ์ของคน เช่น ความบันเทิง สนุกสนาน

1.1.4) เรื่องราวที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

1.1.5) เรื่องราวที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น กิจกรรมของบุคคลสำคัญระดับชาติ เรื่องราวของบุคคลที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ

1.1.6) เกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคล เช่น การที่มีผู้ได้รับรางวัลใดรางวัลหนึ่ง เป็นผู้ที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ ส่วนความล้มเหลว เช่น การดำเนินธุรกิจล้มเหลว การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น

1.1.7) เลือกเรื่องให้เหมาะสมกับประสบการณ์ของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจแตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกัน และมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันด้วย ถ้าหากเรื่องใดไม่สอดคล้องกับประสบการณ์ หรือผู้ฟังไม่มีประสบการณ์ร่วมด้วยแล้ว รายการนั้นก็ไม่ใช่ที่สนใจของผู้ฟังกลุ่มนั้น

1.1.8) เรื่องที่นำมาผลิตรายการวิทยุทุกรายการจะต้องไม่ซับซ้อนวุ่นวาย จะต้องเรียงลำดับประเด็น เช่น สารคดีประวัติศาสตร์ ต้องเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ควรนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังมากล่าวก่อนจะทำให้เกิดความสับสน เป็นต้น

1.1.9) วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อทางเดียวเมื่อออกอากาศไปแล้วผู้ฟังไม่สามารถซักถามได้เมื่อมีข้อสงสัย เรื่องที่นำเสนอจึงควรมีความง่ายในการใช้ภาษา ภาษาที่ผู้ฟังฟังแล้วเข้าใจทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาในการตีความ

2) การเลือกเสียง เสียงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้วิทยุกระจายเสียงแตกต่างจากสื่อประเภทอื่น เสียงในรายการวิทยุประกอบด้วย

2.1) เสียงพูด คือเสียงของมนุษย์ที่เปล่งออกมาเป็นคำ วลี หรือประโยคด้วยการออกเสียง น้ำเสียง สำเนียงหรือลีลาที่แตกต่างกัน สารที่สื่อออกไปจะเป็นวงนภาษา หรือภาษาพูดซึ่งมีความหมายทำให้ผู้ฟังรับรู้เนื้อหาสาระได้ในทันที

2.2) เสียงธรรมชาติ คือเสียงจากแหล่งธรรมชาติเพื่อประกอบเข้าไปในรายการวิทยุกระจายเสียง แล้วทำให้รายการมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ โดยครบถ้วนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะช่วยสร้างภาพในขณะรับฟังรายการได้ชัดเจนขึ้น

2.3) เสียงประดิษฐ์ คือ เสียงที่ผลิต หรือประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ หรือจากเสียงคน เพื่อให้ได้ผลทางเสียงตามที่ต้องการ เสียงจากวัตถุทำได้ด้วยการนำวัตถุต่าง ๆ มากระทบ เสียงกลี เคาะ เคลื่อนที่ให้เป็นเสียงคล้ายธรรมชาติ เช่น เสียงในการแสดงละครวิทยุ เป็นต้น

3) การเลือกรูปแบบรายการ ผู้ผลิตรายการควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1) วัตถุประสงค์ของรายการ เช่น เพื่อนำเสนอความรู้ อาจนำเสนอในรูปแบบของสารคดี บันเทิงอาจนำเสนอในรูปแบบรายการเพลงขอลดนิยม ปกิณกะ หรือวาไรตี้ เป็นต้น

3.2) กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ผู้ผลิตรายการควรมีการศึกษาว่ารายการรูปแบบใดที่สอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าหากเป็นการผลิตรายการเพื่อการศึกษา ผู้ผลิตรายการจะต้องมีการทดลองรูปแบบของรายการเสียก่อน เพื่อพัฒนารูปแบบของรายการให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

3.3) ทรัพยากรที่มีอยู่ ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับใช้ในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงมีอยู่ 4 อย่าง คือ

3.3.1) บุคลากร (Man) ในการผลิตรายการต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่อง การเขียนบท การกำกับรายการ การดำเนินรายการ การแสดง การควบคุมเสียงในห้องบันทึกเสียง การบันทึกเสียงนอกสถานที่ การตัดต่อเทป

3.3.2) เงินงบประมาณ (Money) ค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ประกอบด้วยค่าเขียนบท ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าตอบแทนผู้แสดง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปบันทึกเสียงนอกสถานที่ ค่าวันดูอุปกรณ์

3.3.3) อุปกรณ์ (Material) ที่ใช้ในการสนับสนุนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่จะเป็น ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงแบบกระเป๋าทู ชูอุปกรณ์บันทึกเสียงประกอบ

3.3.4) เวลา (Time) การผลิตรายการ จะต้องมีเวลาเพียงพอสำหรับศึกษา ข้อมูล วางแผนการผลิตรายการ การเขียนบท การติดต่อประสานงาน การเดินทาง ไปบันทึกเสียง นอกสถานที่ การตัดต่อเสียงจากคอมพิวเตอร์ การซักร้อยและการบินเทปเสียง รวมทั้งการ ประเมินคุณภาพของรายการ ภายหลังจากการผลิตรายการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง สรุปได้ว่า สื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่ ครอบคลุม และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายกว่าสื่ออื่นๆ ผู้รับสื่อไม่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนใน การรับสื่อมาก และ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สื่อวิทยุกระจายเสียง ได้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศ หลายด้าน เช่น ด้านการเกษตร สาธารณสุข การศึกษา การเมือง และการพัฒนาสังคม อย่างไรก็ตามสื่อวิทยุเชื่อว่า จะเข้าถึงกลุ่มผู้ฟัง ได้ทุกคน เพราะผู้รับสื่อมีความแตกต่างและเหตุผลใน การเลือกรับสื่อหลายประการ วิทยุกระจายเสียงจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ เช่น ประเภทของรายการ รูปแบบ เนื้อหา ที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตรายการที่ทำอย่างไรจะตรงกับ ความ ต้องการของผู้ฟัง

2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

2.1 ความเป็นมาของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.กรุงเทพมหานคร) กิจการวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2470 ด้วยพระดำริของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ และโทรคมนาคม พระองค์ทรงดำริตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นเมื่อ พ.ศ.2471 โดยส่งเครื่องส่ง กระจายเสียงคลื่นสั้นเข้ามาทดลอง และให้อยู่ในความควบคุมของช่างวิทยุ กรมไปรษณีย์โทรเลข ตั้งสถานีที่ตึกที่ทำการไปรษณีย์ปากคลองโอ่งอ่าง ตำบลวัดราชบูรณะเป็นครั้งแรกใช้ชื่อสถานีว่า "4 พีเจ" ต่อมาได้มีการประกอบเครื่องส่งคลื่นขนาดกลาง 1 กิโลวัตต์ ขึ้นทำการทดลองที่ตำบลศาลาแดงใช้ชื่อสถานีว่า "11 พีเจ" (พี.เจ. เป็นคำย่อของบุรฉัตรไชยากร)

หลังจากนั้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2473 ซึ่งตรงกับวันพระราชพิธีฉัตรมงคล ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเปิดการส่งวิทยุเป็นปฐมฤกษ์ โดยใช้ชื่อสถานีว่า "สถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พญาไท" ตั้งอยู่ที่ วังพญาไท มีกำลังส่ง 2.5 กิโลวัตต์ พิธีเปิดสถานีกระทำโดยอัญเชิญกระแสดพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เข้าไมโครโฟนถ่ายทอด ไปตามสายเข้าเครื่องส่งแล้วกระจายเสียงสู่พสกนิกร นับเป็นครั้งแรกที่มีการถ่ายทอดเสียงทางวิทยุ ในประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นพิธีเปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงอย่างเป็นทางการครั้งแรก และถือได้ว่า

เป็นการก่อกำเนิดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และยังถือได้ถือว่าเป็นครั้งแรกที่มีการถ่ายทอดเสียงทางวิทยุกระจายเสียง

เดิมสถานีวิทยุกรุงเทพฯ สังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข ต่อมาเมื่อมีการตั้งสำนักงานโฆษณาการขึ้นก็โอนมาสังกัดสำนักงานโฆษณาการ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2482 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย” เมื่อ พ.ศ.2484 สังกัดกรมโฆษณาการ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมประชาสัมพันธ์” (<http://Radiothailand.prd.go.th>)

2.2 การบริหารงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ มีฐานะเป็นสำนัก ๆ หนึ่งใน กรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศทั้งภาคภาษาไทย และภาคภาษาต่างประเทศ มีสถานีวิทยุในกำกับดูแลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 60 จังหวัด รวมทั้งหมด 148 ความถี่ แบ่งเป็น ระบบ A.M. 59 ความถี่ ระบบ F.M 86 ความถี่ และระบบคลื่นสั้น 3 ความถี่ การบริหารงาน แบ่งออกเป็น 7 ส่วน และ 1 ฝ่าย ดังนี้

- 1) ส่วนผลิตรายการ แบ่งเป็น กลุ่มผลิตรายการ กลุ่มเทคนิคบริการ
- 2) ส่วนกระจายเสียงในประเทศ แบ่งเป็น ฝ่ายผังรายการและควบคุมรายการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายประสานงานและการบริหารและบริหารเครือข่าย
- 3) ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศ แบ่งเป็น กลุ่มภาษายุโรป และกลุ่มภาษาเอเชีย
- 4) ส่วนบริหารการดนตรี แบ่งเป็น ฝ่ายดนตรีสากล ฝ่ายดนตรีไทย ฝ่ายประสานการผลิต สื่อดนตรีและคลังเพลง
- 5) ส่วนเทคนิค แบ่งเป็น ฝ่ายห้องส่ง ฝ่ายช่างถ่ายทอดและเชื่อม โยงสัญญาณ ฝ่ายช่างเครื่องส่ง 1 ฝ่ายช่างเครื่องส่ง 2 ฝ่ายพัสดุช่างและบำรุงรักษา
- 6) ส่วนวิทยุเพื่อการศึกษา แบ่งเป็น ฝ่ายรายการ ฝ่ายเทคนิค งานธุรการ และสวท. ภูมิภาค
- 7) ส่วนสถานีเครื่องส่ง 1,000 กิโลวัตต์ แบ่งเป็นงานธุรการ ฝ่ายเครื่องส่งและไฟฟ้ากำลัง ฝ่ายระบบเชื่อม โยงสัญญาณและสายอากาศ
- 8) ฝ่ายบริหารทั่วไป แบ่งเป็น งานบริหารทั่วไป งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

2.3 บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ คือ(อรุณ งามดี, 2543: 142-146)

- 1) เป็นสถานีหลักในการเสนอข่าวสารทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉินให้ประชาชนได้ทราบ
 - 2) เป็นสื่อในการเผยแพร่ให้ความรู้ในรูปการศึกษาออกโรงเรียน คือ การเสนอข่าวสารความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ ในการให้ข่าวสารความรู้สู่ประชาชน
 - 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติทำหน้าที่เตือนภัยอันตรายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการเกิดพายุ น้ำท่วม ภัยธรรมชาติ โรคระบาด เหล่านี้เป็นบทบาทหน้าที่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติจำเป็นต้องกระทำ
 - 4) ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเป็นระบอบที่คนในชาติยึดถือและถือเป็นอุดมการณ์ของชาติด้วย ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่นี้มาตั้งแต่เริ่มกระจายเสียงจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตลอด
 - 5) ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ต้องใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สถานีวิทยุกระจายเสียงอื่นๆ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมอันดีงามของไทยด้วย
 - 6) เผยแพร่ผลงานนโยบายและกิจการของรัฐบาล ในฐานะที่เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ
 - 7) ส่งเสริมความสามัคคีของคนในชาติ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ และสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้เกิดความสามัคคี และร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาประเทศ
 - 8) ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน ผ่านทางรายการต่าง ๆ
 - 9) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ โดยส่งรายการวิทยุคลื่นสั้น นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนรายการวิทยุกับต่างประเทศ
 - 10) เป็นผู้บริหารเครือข่ายวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ
- ในการดำเนินงานด้านการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร กำหนดการส่งกระจายเสียงเป็นวิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่ายคือ การกระจายเสียง ซึ่งมีสถานีแม่ข่ายเป็นหลักทั้งในด้านเทคนิค และการจัดรายการ ส่งกระจายเสียงรายการจากสถานีแม่ข่ายให้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่าย ซึ่งมีหน้าที่รับถ่ายทอดรายการเพื่อให้ประชาชนรับฟังได้อย่างกว้างขวางที่สุดในเวลาเดียวกัน (สุริย์ พันเจริญ, 2543: 185-186) วิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่ายแบ่งการดำเนินงานออกได้ 3 ประเภท คือ

1) ระบบเครือข่ายสมบูรณ หมายถึง สถานีแม่ข่ายเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดและผลิตรายการส่งกระจายเสียงรายการทั้งหมดของคนให้แก่สถานีลูกข่าย ซึ่งตั้งอยู่ตามที่ต่างๆ ทั่วประเทศ สถานีลูกข่าย จึงเป็นเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงที่รับถ่ายทอดรายการจากสถานีแม่ข่ายเท่านั้น

2) ระบบผสม หมายถึง การที่สถานีวิทยุกระจายเสียงลูกข่ายรับถ่ายทอดรายการจากสถานีแม่ข่ายเป็นส่วนใหญ่ แต่สามารถจัดและผลิตรายการของตนเองเพิ่มเติมได้บ้าง ตามความเหมาะสม

3) ระบบเครือข่ายแนวนโยบาย หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงหลายแห่งอยู่ภายใต้สังกัดของหน่วยงานเดียวกัน ดำเนินงานภายใต้ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมีสถานีวิทยุกระจายเสียงซึ่งรับผิดชอบเป็นแม่ข่ายด้านเทคนิค แต่สถานีลูกข่ายจัดรายการของตนเองเกือบทั้งหมด ยกเว้นการถ่ายทอดเฉพาะบางรายการ หรือเป็นครั้งคราว จากสถานีแม่ข่ายเท่านั้น

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร แบ่งการส่งกระจายเสียงเป็น 7 เครือข่าย (แผนปฏิบัติการปรับเปลี่ยนด้านรายการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 7 เครือข่าย, 2545) โดยกำหนดระบบ A.M. ความถี่ 891 KHz เป็นเครือข่าย 1 (เครือข่ายแห่งชาติ) และ ความถี่ 819 KHz เป็นเครือข่าย 2 (เครือข่ายเพื่อการถ่ายทอด) ระบบ F.M. ความถี่ 92.5 MHz เป็นเครือข่าย 3 (เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต) และกำหนดเครือข่ายให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในส่วนภูมิภาคทุกสถานี ดำเนินการถ่ายทอดข่าว และรายการต่างๆ จากเครือข่ายที่กำหนดให้ คือ

เครือข่าย 1 (เครือข่ายแห่งชาติ) เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารและนโยบายแห่งรัฐเพื่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนสู่รัฐบาล โดยกำหนดให้ ระบบ A.M. ความถี่ 891 KHz เป็นสถานีแม่ข่าย ประกอบด้วยสถานีลูกข่ายในระบบ A.M. 16 ความถี่ทั่วประเทศ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (05.00–24.00 น.) ซึ่ง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz เป็นสถานีลูกข่ายในเครือข่ายนี้รับสัญญาณตั้งแต่เวลา (05.00 – 24.00 น. เปิดสถานี – ปิดสถานี)

เครือข่าย 2 (เครือข่ายเพื่อการถ่ายทอด) เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย และส่งเสริมพัฒนาอาชีพประชาชน เผยแพร่ผลงานรัฐ ประชาชน ถ่ายทอดสถานการณ์ เหตุการณ์ ประชุมรัฐสภา ส่งเสริมเผยแพร่พระราชพิธี รัฐพิธี พิธีการกิจกรรมสำคัญ โดยกำหนดให้ ระบบ A.M. ความถี่ 819 KHz เป็นสถานีแม่ข่าย ประกอบด้วยสถานีลูกข่ายในระบบ A.M. 21 ความถี่ ทั่วประเทศ และ F.M. 1 ความถี่ (สวท.ยะลา) ออกอากาศทุกวันๆ ละ 21 ชั่วโมง (05.00 – 02.00 น.)

เครือข่าย 3 (เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต) เพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยว กีฬา และศิลปวัฒนธรรม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติ และค่านิยมสร้างสรรค์แก่สังคม กำหนดให้ระบบ F.M. ความถี่ 92.5
MHz เป็นสถานีแม่ข่าย ประกอบด้วยสถานีลูกข่ายในระบบ F.M.55 ความถี่ทั่วประเทศ ออกอากาศ
ทุกวันๆ ละ 21 ชั่วโมง (05.00 – 02.00 น.) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด
สุรินทร์ ระบบ F.M. 93.5 MHz เป็นสถานีลูกข่ายในเครือข่ายนี้

เครือข่าย 4 (เครือข่ายเพื่อการศึกษา) เพื่อเสนอรายการด้านการศึกษาทั้งในระบบ
และนอกระบบ โรงเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกที่อาศัย
ความรู้เป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน กำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง
ประเทศไทยเพื่อการศึกษา ระบบ A.M. ความถี่ 1467 KHz เป็นสถานีแม่ข่าย ประกอบด้วยสถานีลูก
ข่ายในระบบ A.M. 8 ความถี่ ระบบ F.M. 2 ความถี่ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (04.30 –
23.30 น.)

เครือข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) 25 จังหวัดนำร่อง เพื่อเผยแพร่
ข้อมูลข่าวสาร บริการสาธารณะ สนองนโยบายจังหวัดและท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในท้องถิ่นและ
หน่วยงานของรัฐกำหนดให้ ระบบ F.M. 23 ความถี่ A.M. 2 ความถี่ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19
ชั่วโมง (05.00 – 24.00 น.) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ F.M.
97.5 MHz เป็นสถานีนำร่องในเครือข่ายนี้

เครือข่าย 6 (เครือข่ายภาษาต่างประเทศ) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ชาว
ต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กำหนดให้ ระบบ A.M. ความถี่
918 KHz เป็นสถานีแม่ข่าย ประกอบด้วยสถานีลูกข่ายระบบ F.M. 9 ความถี่ A.M. 3 ความถี่ทั่ว
ประเทศ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (05.00 – 24.00 น.)

เครือข่าย 7 (เครือข่ายคลื่นสั้นระหว่างประเทศ) เพื่อผู้ฟังในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดย
นำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่ชาวต่างประเทศ และคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
ของประเทศไทยในสังคมโลก สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ภาคภาษาต่างประเทศเป็น
สถานีแม่ข่ายถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมไปยังสถานีเครื่องส่งที่อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
โดยใช้ความถี่คลื่นสั้นร่วมกับสถานีวิทยุเสียงอเมริกา (VOA = Voice of America) และออกอากาศไป
ยังพื้นที่เป้าหมายทั่วโลกด้วยเครื่องส่ง 500 KW 12 เครื่อง ภาษาต่างประเทศที่ส่งกระจายเสียง เช่น
ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย จีนกลาง เวียดนาม พม่า ลาว เขมร จีน
กลาง เป็นต้น

วิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่าย มีบทบาทดังนี้ (สุริย์ พันธุ์เจริญ 2543 : 185)

- 1) บทบาทในชีวิตประจำวันของผู้ฟัง ได้แก่ การเสนอรายการข่าวทั้งในและต่างประเทศ ข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศ สามารถได้รับความรู้ ข่าวสาร และความบันเทิงเท่าเทียมกัน สามารถใช้ชีวิตที่มีความหมาย มีคุณค่า และทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์
- 2) เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วประเทศในระยะยาว เนื่องจากการจัดรายการที่มีคุณภาพในทุกด้าน ทำให้เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ข่าวสาร และความทันสมัยของประชาชนผู้รับฟัง ความรู้และวิทยาการที่ได้รับฟังจะเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับ โดยไม่รู้ตัว
- 3) เป็นการสะท้อนแนวนโยบายของรัฐ รัฐอาจให้เสรีภาพในการจัดรายการ หรืออาจมีบทบาทในการควบคุมคุณภาพ และเนื้อหาสาระของรายการที่ส่งกระจายเสียงไปสู่ประชาชน หรือรัฐอาจใช้วิทยุกระจายเสียงเครือข่ายปลูกฝังแนวความคิดในทางเดียวกันให้แก่ประชาชน เพื่อผลทางด้านการเมืองและความมั่นคงของชาติ
- 4) เป็นการสะท้อนความต้องการรวมทั้งรสนิยมของประชาชนผู้รับฟังวิทยุกระจายเสียง จำเป็นต้องสำรวจความนิยมของประชาชนผู้รับฟังเป็นประจำ หากจัดรายการที่ประชาชนไม่สนใจก็จะไม่รับฟัง นับเป็นการสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย วิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่ายจึงมีบทบาทในการสะท้อนถึงความต้องการและรสนิยมของประชาชนผู้รับฟัง

3. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ (สวท.สุรินทร์) ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2514 บนพื้นที่ 150 ไร่ ที่บ้านตะแบกน้อย ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อยู่ห่างจากตัวเมืองจังหวัดสุรินทร์ไปทางทิศเหนือระยะทาง 8 กิโลเมตร เริ่มส่งกระจายเสียงในระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz กำลังส่ง 50 KW เดิมสังกัดศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น ต่อมาในปี 2529 กรมประชาสัมพันธ์ได้แบ่งการบริหารงานของศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น ออกเป็น 2 เขต คือ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น และศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ จึงย้ายมาสังกัดศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี ต่อมาในปี 2540 กรมประชาสัมพันธ์ได้ปรับโครงสร้างใหม่และเปลี่ยนชื่อจากศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต เป็นสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1-8 ประกอบด้วย เขต 1 ขอนแก่น เขต 2 อุบลราชธานี เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ เขต 4 จังหวัดพิษณุโลก เขต 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เขต 6

สงขลา เขต 7 จันทบุรี และเขต 8 กาญจนบุรี ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานีกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

ปี 2515 และปี 2536 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ได้รับงบประมาณก่อสร้างสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบ F.M. เพิ่มขึ้นอีก 2 ความถี่ คือ 93.5 และ 97.5 MHz ตามลำดับ ด้วยกำลังส่ง 1 กิโลวัตต์ ทั้ง 2 ความถี่ พร้อมห้องส่งกระจายเสียงและห้องเครื่องส่งทั้งระบบ A.M. และระบบ F.M. ที่ทำการอาคารแห่งใหม่ ตั้งอยู่ที่ ถนนเทพสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ บนเนื้อที่ 15 ไร่เศษ อาคารเดิมที่บ้านตะแบกน้อยจึงเป็นเพียงอาคารเครื่องส่งระบบ A.M. เท่านั้น

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ส่งกระจายเสียง 2 ระบบ 3 ความถี่ คือ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ระบบ F.M. ความถี่ 93.5 และ 97.5 MHz สำหรับระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz รับสัญญาณการถ่ายทอดรายการ และข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ความถี่ 891 KHz เครื่องข่าย 1 (เครื่องข่ายแห่งชาติ) ตั้งแต่ 05.00 – 24.00 น. (ตั้งแต่เปิด – ปิดสถานี) และระบบ F.M. ความถี่ 93.5 MHz เครื่องข่าย 3 (เครื่องข่ายเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม) และ 97.5 MHz เครื่องข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) โดยเครื่องข่าย 3 และ 5 จะรับสัญญาณจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย F.M. ความถี่ 92.5 MHz ในการถ่ายทอดข่าวภาคบังคับ คือ 07.00 – 08.00 น. 12.00 – 13.00 น. 19.00 – 19.30 น. และ 20.00 – 20.30 น. ข่าวคืนชั่วโมง และถ่ายทอดรายการพิเศษ เช่น งานพระราชพิธี หรือเหตุการณ์ที่สำคัญ นอกเหนือจากนั้นเป็นการผลิตรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์เอง

รายการการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ความถี่ 891KHz ถ่ายทอดผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz มีดังนี้

เวลา	วัน	รายการ	เนื้อหา
05.00-05.30	จ. – อา.	อาหารกาย - อาหารใจ	เกี่ยวกับศาสนา (ความรู้)
05.30-06.00	จ. – อา.	รักษ์ชีวิต	เกี่ยวกับศาสนา (ความรู้)
06.10- 06.55	จ. – ศ.	สวท.สนทนา	ข่าว
06.10-06.55	ศ.	ชั้นชีวิต	ความรู้
06.10-06.25	อา.	ชั้นชีวิต	ความรู้
06.25-06.55	อา.	บทความสดุดีบุคคลสำคัญ	ความรู้

เวลา	วัน	รายการ	เนื้อหา
06.55-07.00	จ. - อา.	รวมใจไทยร้อยบรรเลงเพลงเพื่อชาติ	บันเทิง
07.00-08.00	จ. - อา.	ข่าว/ถ่ายทอดสดทุกเครือข่าย	ข่าว
08.00-08.02	จ. - อา.	เคารพธงชาติ	-
08.02-09.00	จ. - ศ.	บันทึกสถานการณ์	ข่าว
08.02-09.00	ส.	สโมสรเพื่อนงาน	สาระ/บันเทิง
08.02-08.30	อา.	ปาฐกถาธรรม	ความรู้
08.30-09.00	อา.	จากฟ้าสู่ดิน	ความรู้
09.10-10.00	จ.	อสังหามารู้	ความรู้
09.10-10.00	อ.	เส้นทางโลจิสติกส์	ความรู้
09.10-10.00	พ.	อสังหามารู้	ความรู้
09.10-10.00	พธ.	เส้นทางโลจิสติกส์	ความรู้
09.10-10.00	ศ.	อสังหามารู้	ความรู้
09.10-10.00	ส.	คนคู่งาน	ความรู้
09.10-10.00	อา.	เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์	-
10.10-11.00	จ.-ส.	ชมรมสร้างสุขภาพ	ความรู้
10.10-11.00	ส.	สมานฉันท์	ความรู้
10.10-12.00	อา.	กระแสสังคม	สาระ/บันเทิง
11.10-12.00	จ.-ศ.	ค้นหาทำเล	ความรู้
11.10-12.00	ส.	เสาร์สบาย	บันเทิง
12.00-13.00	จ.-อา.	ข่าว/ถ่ายทอดสดทุกเครือข่าย	ข่าว
13.00-14.00	จ. - ศ.	ทั่วทิศถิ่นไทย	ความรู้
13.00-14.00	ส.	อุ่นฟ้าไอดิน	ความรู้
13.00-14.00	อา.	รักเรา รักษ์โลก	ความรู้
14.10-15.00	จ.	สนทนาภาษาไอที	ความรู้
14.10-15.00	อ.	เพลง/แกล้งผลกรรม.	-
14.10-15.00	พ.	อยู่ดีมีสุข	ความรู้

เวลา	วัน	รายการ	เนื้อหา
14.10-15.00	พ.ศ.	วิธินักบริหารไทย	ความรู้
14.10-15.00	ศ.	เพื่อชีวิตเพื่อสังคม	ความรู้
14.10-15.00	ส.	ไฟ้รู้รักเรียน	ความรู้
14.10-16.00	อา.	แบ่งฝันปันรัก	สาระ/บันเทิง
15.10-16.00	จ.-ศ.	สถานีสุขภาพ	ความรู้
15.10-16.00	ส.	ชีวิตกับวิทยาศาสตร์	ความรู้
16.10-17.00	จ.-ศ.	สถานการณ์ข่าวทั่วไทย	ข่าว
16.10-17.00	ส.	ภาษาไทย ภาษาเพลง	สาระ/บันเทิง
16.10-18.00	อา.	วันอาทิตย์คิดถึงกัน	สาระ/บันเทิง
17.10-17.15	จ.-ศ.	เพลินภาษา	สาระ/บันเทิง
17.10-18.00	ส.	คุยกันวันเสาร์	ความรู้
17.10-18.00	จ.-ศ.	หมูนตามวัน	ข่าว/ความรู้
18.00-18.02	จ.-อา.	เคารพธงชาติ	-
18.0-19.00	จ.-ศ.	หมูนตามวัน	ข่าว/ความรู้
18.0-19.00	ส.	ซีพจรชุมชน	ความรู้
18.0-19.00	อา.	เปิดโลกซอฟต์แวร์	ความรู้
19.00-19.30	จ.-อา.	ข่าว/ถ่ายทอดทุกเครือข่าย	ข่าว
19.30-20.00	จ.-ส.	แควดวงกีฬา	ข่าว
20.00-20.30	จ.-อา.	ข่าว/ถ่ายทอดทุกเครือข่าย	ข่าว
20.30-21.00	จ.-พ.ศ.	ที่นี่มีเรื่องราว	ความรู้
20.30-21.00	ศ.	ศูร์สร้างสรรค์	สาระ/บันเทิง
20.30-21.00	ส.	คลังความรู้คู่แผ่นดิน	ความรู้
20.30-21.00	อา.	วรรณศิลป์ไม่สิ้นสาย	บันเทิง
21.10-22.00	จ.-ศ.	ลูกทุ่งประชาธิปไตย	บันเทิง
21.10-22.00	ส.	สุนทรีย์ดนตรีไทย	บันเทิง
21.10-22.00	อา.	ดนตรีแห่งสยาม	บันเทิง
22.10-24.00	จ.-ศ.	เพื่อนฝัน	บันเทิง
22.10-24.00	ส.-อา.	ถนนดนตรี	บันเทิง

กล่าวโดยสรุปสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.กรุงเทพมหานคร) ส่งกระจายเสียงผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ เป็นระบบเครือข่ายแห่งชาติตามภารกิจของกรมประชาสัมพันธ์ มีการออกอากาศตั้งแต่เวลา 05.00 – 24.00 น. (เปิด-ปิดสถานี) มีรายการประเภทข่าวสารความรู้ บันเทิง บริการสาธารณะ

4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2525: 577-578) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า พพอใจ หมายถึง สมใจ ชอบใจ เหมาะ พึงพอใจ หมายถึง ชอบใจ

โวลแมน (Wolman, 1973 อ้างใน มุกดา ต้นปิติ, 2543: 20) กล่าวว่า ความพึงพอใจ “Satisfaction” เป็นความรู้สึก “Feeling” ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลนั้นได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการ ได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ซึ่งระดับความพึงพอใจจะแตกต่างกัน ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย หรือองค์ประกอบที่ต่างกันแล้วแต่บุคคล ตามความแปรปรวนของการตอบสนองความพึงพอใจ ซึ่งมีพื้นฐานจากองค์ประกอบที่ซับซ้อน ลักษณะความพึงพอใจจะแสดงออกในรูปของอารมณ์ ซึ่งจากการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ พบว่า มักมีการพิจารณาความพึงพอใจในแง่ทัศนคติ แรงจูงใจ ความคาดหวัง และการได้รับรางวัล และความสมดุลทางอารมณ์ เป็นต้น

สมยศ นาวิการ (2527: 103) กล่าวว่าความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารขึ้นอยู่กับสิ่งทีบุคคล ได้มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่บุคคลต้องการ ถ้าหากว่า การติดต่อสื่อสารเป็นไปตามความต้องการความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารจะเกิดขึ้น

วรูม (Vroom, 1964: 99 อ้างใน มุกดา ต้นปิติ, 2543: 20) กล่าวว่า ทัศนคติ และความพึงพอใจในสิ่งหนึ่ง สามารถใช้แทนกันได้ เพราะสองคำนี้ จะหมายถึงผล ที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น โดยทัศนคติด้านบวก จะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง

พีระ จิระโสภณ (2547: 256-257) กล่าวถึงแนวทางการศึกษาในเรื่องการใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน โดยเน้นความสำคัญของกลุ่มผู้รับสาร โดยใช้กรณีศึกษาของเฮร์ซอก (Herzong, 1944) เกี่ยวกับความพึงพอใจที่แม่บ้านได้รับฟังรายการละครวิทยุสรุปได้ว่าการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง บุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์ มีความตั้งใจ และความต้องการในการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสนอง

ความพึงพอใจ คือ การศึกษาผู้รับสาร ซึ่งหมายถึงประชาชนผู้รับฟังสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาวะทางสังคมและจิตใจ ความต้องการจำเป็นของบุคคล ความคาดหวัง การเปิดรับ การได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ และผลอื่นๆ ตามมา

กฤษณิ รื่นรมย์ (2548) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่แต่ละบุคคลแสดงออกถึงความยินดี จากการใช้หรือการบริโภค ซึ่งคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับนั้นเท่ากับ หรือสูงกว่าระดับความคาดหวังของคนๆ นั้น ในทางตรงข้ามถ้าผลจากการใช้ หรือการได้รับการบริการต่ำกว่าค่าความคาดหวัง บุคคลนั้นย่อมจะเกิดความไม่พอใจ กรณีตัวอย่างเช่น สถานีโทรทัศน์ itv ที่พยายามสนองต่อผู้ชมให้เกิดความพึงพอใจ จึงมีแนวคิดของ Life Style (กรกฎาคม 2546) ปรับปรุงผังรายการด้วยการกำหนดกลุ่มลูกค้าผู้ชมโทรทัศน์เพื่อผู้ชมทุกเพศ ทุกวัย และมีวิถีชีวิตทัศนคติ และความนึกคิดแบบชนยุคใหม่ ตั้งชื่อกลุ่ม I - Generation อันหมายถึง การมีความคิดแปลกใหม่ อิสระ คล่องแคล่ว ทันสมัย กล้าคิด และเปิดโลกทัศน์ ไม่ยึดติดกับรูปแบบของรายการโทรทัศน์เดิมๆ อันได้แก่ ละคร หรือเกมส์โชว์

จากความหมายและแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกเพราะหากเป็นไปตามคาดหวังก็จะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ตรงกันข้ามหากไม่เป็นไปตามความคาดหวังก็จะรู้สึกไม่พึงพอใจ ดังนั้นในการวางแผนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ทัศนคติ วัฒนธรรม และความแตกต่างตามลักษณะประชากรของผู้ฟัง ได้แก่ เพศ การศึกษา อายุ รายได้ และอาชีพ เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังติดตามฟังรายการตลอดไป

5. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับฟังรายการ

แชรรมม์ (Wiber Schramm, 1962: อ้างใน สุทธิติ ชัดติยะ, 2545) กล่าวถึงหลักการเลือกรับสื่อและข่าวสารขึ้นอยู่กับการใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least effort) และผลที่ได้รับ (Promise of Reward) หรือที่เรียกกันดีในรูปของสูตร ดังนี้

$$\text{การเลือกรับสื่อและข่าวสาร} = \frac{\text{สิ่งตอบแทนที่คาดหวัง (expectation of reward)}}{\text{ความพยายามที่ต้องใช้ (effort required)}}$$

(Fraction of selection)

ความพยายามน้อยที่สุดหมายถึง คนจะเลือกสนใจสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด ซึ่งหมายถึงความสะดวกและความพร้อม ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการซื้อสื่อ บทบาท นิสัยและประเพณี สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกรับสื่อและข่าวสาร

สิ่งตอบแทน แบ่งได้เป็น ผลตอบแทนเร็ว คือ เสนอเนื้อหาที่ช่วยผ่อนคลายความเครียด หรือช่วยแก้ปัญหาได้ในทันทีหรือในขณะรับสาร เช่น รายการกีฬาและบันเทิง ส่วนผลตอบแทนช้า ได้แก่ รายการข่าวสารที่ให้ความรู้ สารคดีซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตแต่ได้ผลในภายหน้า

นอกจากนี้ วิลเบอร์ แชรรมม์ (Wilber Schramm) ยังชี้ให้เห็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับสาร ดังนี้

- 1) ประสบการณ์ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของตน
 - 2) การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตน
 - 3) ภูมิหลังผู้รับสารที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะให้ความสนใจต่อเนื้อหาของสารต่างกัน
 - 4) การศึกษาและสภาพแวดล้อม มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาของสารที่ต่างกัน
 - 5) ความสามารถในการรับสื่อ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้รับสารที่มีพฤติกรรมการเปิดรับสารที่แตกต่างกัน
 - 6) บุคลิกภาพมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
 - 7) อารมณ์ สถานภาพทางอารมณ์อาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของสาร
 - 8) ทัศนคติ เป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองข่าวสาร
- แคลปเปอร์ (Klapper, 1960: อ้างใน คุษฎี สินเจิมศิริม, 2542: 31) ได้กล่าวถึงกระบวนการเลือกรับสาร (Selectivity Process) ดังนี้

- 1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง
- 2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) บุคคลนอกจากจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้วยังเลือกที่จะให้ความสนใจเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อดั้งเดิม และจะพยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่มีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อที่มีอยู่ของตน
- 3) การเลือกรับรู้ (Selective Perception) บุคคลจะเลือกรับรู้ และตีความ (Interpretation) ข่าวสารที่ได้รับไปในลักษณะที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ก่อน ซึ่งถ้า

ข่าวสารนั้นมีความขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์เดิม บุคคลก็มักจะบิดเบือนข่าวสารนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อเดิม

4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลนอกจากจะเลือกเปิดรับ เลือกให้ความสนใจตลอดจนเลือกรับรู้และตีความให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนด้วย เพื่อต้องการจำเข้าไปเก็บเป็นประสบการณ์ เพื่อที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

แม็กไกวร์ (McGuire, 1989 อ้างใน พิระ จิระโสภณ, 2548: 196) ได้นำเสนอขั้นตอนการเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารตามทฤษฎี Information Processing เป็น 12 ขั้นตอน คือ 1) การเปิดรับการสื่อสาร 2) ให้ความสนใจใส่กับสารนั้น 3) เกิดความรู้สึกชอบหรือสนใจติดตาม 4) เข้าใจหรือเกิดการเรียนรู้เนื้อหา 5) เรียนรู้ทักษะ หรือวิธีการในเรื่องนั้น 6) ยอมคล้อยตามหรือเปลี่ยนทัศนคติ 7) จดจำเนื้อหา หรือสิ่งที่เห็นพ้องด้วย 8) นำข่าวสารที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ 9) ตัดสินใจจากพื้นฐานข้อมูลเหล่านั้น 10) ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมแนวทางที่ตัดสินใจไป 11) สร้างแรงเสริม สนับสนุนการกระทำนั้น 12) สร้างการสนับสนุนร่วมมือต่อพฤติกรรมที่ได้กระทำลงไป

พิระ จิระโสภณ (2547: 252-254) อธิบายว่า พฤติกรรมของผู้รับสารในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ แบ่งเป็น

1) การเลือกสรรในการรับสาร ซึ่งกระบวนการเลือกสรรเปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filters) ข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย

1.1) การเลือกเปิดรับ หรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกฟังวิทยุ หรือการเลือกชมโทรทัศน์ เป็นต้น

1.2) การเลือกรับรู้และเลือกตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นต่อมา เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้วก็เชื่อว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะตีความข่าวสารชิ้นเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อไม่ตรงกัน ความหมายของข่าวสารที่ส่งไปถึงจึงไม่ได้อยู่ที่ตัวอักษร หรือเสียงเท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับสารที่จะเลือกรับรู้ตามทัศนคติ ประสบการณ์ตามความเชื่อ ตามความต้องการ หรือความคาดหวัง

1.3) การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกจดจำสารที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ความพร้อมของคนในการที่จะทำความเข้าใจกับสารนั้น

2) การแสวงหาข่าวสาร บุคคลใดจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับการคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลรางวัลตอบแทนที่จะได้รับกับการลงทุนลงแรง และพันธะผูกพันที่จะตามมา ถ้าผลตอบแทน หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับสูงกว่าการลงทุนลงแรงแล้ว บุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น

พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร (2541: 292) ได้สรุปการเปิดรับสื่อของผู้รับสารว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อตามลักษณะดังต่อไปนี้

1) เลือกสื่อที่จัดหามาได้ (Availability) ธรรมชาติของมนุษย์นั้นจะใช้ความพยายามเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น อะไรที่ได้มาเรื่อยๆ มักจะไม่ได้รับการเลือก แต่ถ้าสามารถได้มาไม่ยากนัก มักจะเลือกสิ่งนั้น เช่นเดียวกับสื่อ ผู้รับสารจะเลือกสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก

2) เลือกสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) เลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตน เช่น นิสิตนักศึกษาและนักวิชาการนิยมอ่านหนังสือพิมพ์มติชนมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่น เพราะหนังสือพิมพ์ดังกล่าวให้ข่าวสารความรู้ในแง่วิชาการที่สอดคล้องกับตน

3) เลือกสื่อที่ตนสะดวก (Convenience) ปัจจุบันผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล แต่ละคนจะมีพฤติกรรมการรับสื่อที่แตกต่างกันตามที่ตนสะดวก

4) เลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomedness) ปกติจะมีบุคคลกลุ่มหนึ่งในสังคมที่จะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการรับสื่อที่ตนเคยเปิดรับอยู่ ซึ่งมักจะพบในบุคคลที่มีอายุมาก เช่น เคยชินกับการเปิดรับสื่อวิทยุเป็นประจำ มักจะไม่สนใจหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่น ๆ

5) ลักษณะเฉพาะของสื่อ จากที่กล่าวมาแล้วเป็นความต้องการสื่อสารของผู้รับสารเป็นหลัก แต่ข้อนี้จะเป็นคุณลักษณะเฉพาะของสื่อที่มีผลต่อการเลือกสื่อของผู้รับสาร เช่น ลักษณะเด่นของหนังสือพิมพ์คือ สามารถให้ข่าวสารได้รายละเอียดดีกว่า ราคากว้าง และสามารถนำติดตัวไปได้ทุกหนทุกแห่ง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ทำให้เห็นภาพเป็นจริงได้ มีความรู้สึกเหมือนอยู่ร่วมในเหตุการณ์ มีแสงสีดึงดูดใจ

นอกจากนี้ พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร (2541: 290-291) ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้รับสารต่อข่าวสารว่า มีอยู่ 4 อย่าง คือ

1) ต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์ (Utilization) ผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ เช่น ฟังข่าวที่จะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

2) ความต้องการข่าวสารที่สอดคล้อง (Consistency) ผู้รับสารจะเปิดรับสารที่สอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของผู้รับสาร ข่าวสารใดที่ไม่สอดคล้องมักจะไม่ได้รับความสนใจ หรือได้รับการปฏิเสธจากผู้รับสาร

3) ความต้องการข่าวสารที่สะดวกในการได้มา (Availability) ผู้รับสารนั้นมีข้อจำกัดในการเปิดรับข่าวสาร ถึงแม้ว่าข่าวสารเป็นข่าวที่ให้ประโยชน์และสอดคล้องกับตนเอง แต่ถ้าข่าวสารดังกล่าวได้มาด้วยความยากลำบากหรือไม่สะดวก ผู้รับสารก็ไม่อาจเปิดรับข่าวสารนั้นได้

4) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เป็นความต้องการที่อยากมีประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์อย่างหนึ่ง และยิ่งอยู่ในสังคมปัจจุบันที่มีอะไรเปลี่ยนแปลง มีประสบการณ์ใหม่ๆ ตลอดเวลา เหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์เปิดรับข่าวสาร

ในการเปิดรับสารของผู้รับสารนั้น คนเรามีความตั้งใจที่จะแสวงหาข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง และเมื่อมีความตั้งใจแน่วแน่แล้ว การเข้าถึงสื่อของผู้รับสารจึงเป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายที่แน่นอน สื่อมวลชนจึงเป็นเพียงตัวเลือกตัวหนึ่งท่ามกลางสื่ออื่นๆ ที่ผู้รับสารจะเป็นผู้แสวงหาข่าวสาร และเลือกใช้สื่อเอง ซึ่งทิศทางในการแสวงหาข่าวสาร และการใช้สื่อประเภทใดนั้น เกิดจากความต้องการของบุคคลนั้นเป็นปฐมเหตุ จากนั้นความต้องการจะถูกแปรมาเป็นแรงจูงใจ (Motivation) ที่จะผลักดันให้บุคคลเคลื่อนไหวเข้าหาการใช้สื่อประเภทต่างๆ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับฟังรายการพบว่า มีปัจจัย อิทธิพลเกี่ยวข้องของหลายประการ ผู้รับฟังจะเปิดรับฟังรายการหรือไม่ จะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและทัศนคติของผู้รับฟังเป็นส่วนใหญ่ เช่น ความสะดวก ตรงกับความต้องการ สอดคล้องกับทัศนคติของตนเอง การนำไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุษา จันทรประภาส (2535) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการกระจายเสียงวิทยุชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดจันทบุรี” พบว่า ผู้ฟังมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการคือ ฟังรายการค่อนข้างบ่อยส่วนใหญ่จะเปิดฟังช่วงเวลา 11.30-12.30 น. ความถี่ในการฟังพบว่า ส่วนใหญ่เปิดฟัง 2-3 ครั้งต่อวัน ส่วนสาเหตุที่ฟังเพราะรูปแบบรายการมีความน่าสนใจ และผู้ฟังมีความสนใจฟังเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรในท้องถิ่นมากที่สุด สำหรับการทดสอบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจกับลักษณะประชากรของผู้ฟังพบว่า พบว่า ผู้ฟังทั้งเพศชายและหญิงที่มีช่วงอายุเท่ากัน ประกอบอาชีพต่างกัน มีการใช้ประโยชน์และพึงพอใจแตกต่างกัน โดยผู้ฟังที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มการใช้ประโยชน์และพึงพอใจสูง รองลงมาคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา นอกจากนั้นผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนยังมีลักษณะการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงจากเนื้อหารายการที่น่าเสนอ

ชฎาภา ปุณณะหิตานนท์ (2540) ศึกษาเรื่อง การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการรับฟังรายการเรดิโอโนพรีอบเบลิ้ม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม. 88.0 เมกะเฮิรตซ์ ของผู้ฟังเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการเรดิโอโนพรีอบเบลิ้ม 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ และใช้เวลารับฟังรายการน้อยกว่า 3 ชม. ต่อวัน โดยติดตามรับฟังรายการมาประมาณ 2 ปี และรับฟังรายการในลักษณะที่ไม่แน่นอน เปิดสลับไปมากับคลื่นอื่น สถานที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการมากที่สุด คือ ที่บ้าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักรายการจากการหมุนคลื่นมาเจอโดยบังเอิญ ช่วงเวลาที่ กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการมากที่สุดในวันจันทร์ - ศุกร์ คือ ช่วง 19.30 - 23.00 น. ในวันเสาร์และอาทิตย์ คือ ช่วง 11.00 - 15.00 น. และสำหรับทุกวัน คือช่วง 19.30 - 23.00 น. และ พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ฟัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อรายการเรดิโอโนพรีอบเบลิ้ม

ศราณี มณีโชติ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการความรู้ทางเกษตร” พบว่าการเปิดรับฟังรายการนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการบ่อยครั้ง (5-6วัน/สัปดาห์) ใช้เวลาในการรับฟังจนจบรายการ (25-30นาที) ฟังรายการคนเดียวที่บ้าน และฟังพร้อมกับดูหนังสือประกอบ ช่วงเวลาที่รับฟังรายการมากที่สุดคือตอนเช้าก่อนไปทำงาน และความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับจากรายการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจรูปแบบรายการที่หลากหลาย มีการนำเสนอในหลาย ๆ ลักษณะ พึงพอใจเนื้อหารายการ และความยาวอยู่ในระดับสูง และได้นำความรู้ที่ได้รับจากรายการไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

จิระศักดิ์ คาระวิวัฒนา (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรฟังรายการและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ “เสียงของรศชาติ” เอฟ.เอ็ม. 93 MHz วิทยุชุมชนในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา” พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 15,000 บาท/เดือน และประกอบอาชีพรับราชการ ในส่วนของพฤติกรรมกรฟังรายการเสียงของรศชาติ พบว่า ส่วนใหญ่ระยะเวลาที่ติดตามรับฟังรายการมากกว่า 7 เดือน เป็นการเปิดฟังรายการบ่อยมาก(ทุกวัน) โดยฟังรายการอยู่ที่บ้าน และตั้งใจฟังตลอดรายการ ส่วนใหญ่รู้จักรายการจากการแนะนำจากเพื่อน ในส่วนระดับของความพึงพอใจต่อรายการเสียงของรศชาติ พบว่า มีความพึงพอใจ ด้านเนื้อหาของรายการ โดยการเปิดเพลงย้อนยุค 60-80 และการเผยแพร่ข่าวท้องถิ่นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง ด้านรูปแบบการนำเสนอรายการ มีการเปิดเพลงสลับการพูดคุยสาระ และการใช้ภาษาโคราชในการจัดรายการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง ด้านการนำเสนอรายการในเรื่องสาระน่ารู้ และช่วงเวลาของการเปิดเพลงใช้เวลา 25 นาที มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผู้ดำเนินรายการมีความเป็นกันเอง และน่าเชื่อถือซึ่งอยู่

ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความเหมาะสมของเวลาจัดรายการ 11.00 – 12.00 น. ด้านคุณภาพเสียง มีความชัดเจน และในภาพรวมของรายการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง

มารติ ติรชนกุล (2548) ศึกษาเรื่อง “ความต้องการการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ รายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการรับฟังรายการ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจกับการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของผู้สูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุ มีความพึงพอใจในรายการวิทยุที่ได้รับในระดับสูง โดยผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพ ราชการมีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ แต่ผู้สูงอายุที่ประกอบ ข้าราชการมีความพึงพอใจจากสิ่งที่ได้ฟังจากรายการวิทยุไม่ต่างจากห้างร้าน/บริษัท ในขณะที่ ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยกว่ามีความพึงพอใจที่มีรายได้น้อยกว่ามีความพึงพอใจจากการฟังรายการวิทยุ มากกว่าผู้ที่มียาได้น้อยกว่า ผู้สูงอายุที่มีความพึงพอใจในเนื้อหาต่าง ๆ ของรายการมากที่สุด ส่วนเพศ ของผู้สูงอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการวิทยุ และเพศที่ต่างกันไม่ทำให้ความพึงพอใจหรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ได้จากรายการวิทยุต่างกันแต่อย่างไร แต่อายุของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียง ผู้สูงอายุที่มีอายุ 56-65 ปี มีการนำสิ่งที่ได้รับฟังไปใช้ประโยชน์มากกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุต่ำกว่า 56 ปี ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการวิทยุในด้านความยาวของเวลาในการดำเนินรายการแต่ละ ครั้ง ความถี่ในการออกอากาศในแต่ละสัปดาห์ อาชีพมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการวิทยุ ในด้านการมีส่วนร่วมในรายการ อาชีพของผู้สูงอายุมีความพึงพอใจจากสิ่งที่ได้รับฟังจากรายการ วิทยุต่างกัน โดยผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพข้าราชการมีความพึงพอใจมากกว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้ ประกอบอาชีพ และผู้สูงอายุที่มีความถี่ในการเปิดรับฟังรายการวิทยุสูง มีการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ ได้ฟัง

ภัทรชัย ดวงแก้ว (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการของวิทยุชุมชน คนกลางเมือง ตำบลปากเพรียว จังหวัดสระบุรี” พบว่า 1) ผู้ฟังรายการมีความพึงพอใจรายการ ประเภทข่าวในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจสูงสุดด้านความเหมาะสมของความยาวรายการ ในระดับมาก 2) ผู้ฟังมีความพึงพอใจรายการเพลงลูกทุ่งในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจ ระดับสูงสุดด้านความเหมาะสมเกี่ยวกับความถี่ของรายการในระดับมาก 3) ผู้ฟังมีความพึงพอใจ รายการเพลงเพื่อชีวิตในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจสูงสุด ด้านการเปิดเพลงสอดคล้องกับ ความต้องการผู้ฟังในระดับปานกลาง 4) ผู้ฟังมีความพึงพอใจรายการเพลงสากลในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจสูงสุดด้านรายการมีความหลากหลายสร้างความเพลิดเพลินใจกับความ เหมาะสมของระยะเวลาการออกอากาศในระดับปานกลาง

สมโชค บุญสวัสดิ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนคนสะแกกรัง เอฟ.เอ็ม.104.25 เมกกะเฮิรตซ์ ในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี” ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ฟังรายการของ วิทยุชุมชนคนสะแกกรัง เอฟ.เอ็ม.104.25 เมกกะเฮิรตซ์ มีความพึงพอใจในภาพรวมระดับปานกลาง (2) ผู้ฟังรายการประเภทข่าว มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจต่อความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ในระดับมาก (3) ผู้ฟังรายการประเภทความรู้ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่น่าสนใจในระดับมาก (4) ผู้ฟังรายการประเภทบันเทิงมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจเกี่ยวกับรายการมีความหลากหลายในระดับมาก

สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ (2549) สํารวจความนิยมและความคิดเห็น การเปิดรับฟังรายการข่าว ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จากกลุ่มตัวอย่าง 6,000 ตัวอย่าง พบว่า รายการวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างนิยมรับฟังมากที่สุดคือ รายการบันเทิง ร้อยละ 60.0 รองลงมาเป็นประเภทรายการข่าว ร้อยละ 57.4 รายการสาระบันเทิง 35.7 และรายการประเภทสาระ ร้อยละ 18.3 ตามลำดับ และยังพบด้วยว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เปิดรับสื่อวิทยุ ร้อยละ 26.0 ด้านการรับฟังข่าวภาคถ่ายทอดจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่า เปิดเครื่องรับฟัง ร้อยละ 60.0 และไม่รับฟัง คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยช่วงเวลาที่เปิดรับฟังมากที่สุดคือช่วง เวลา 07.00-07.30 น. คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาได้แก่ ช่วงเวลา 12.00-12.30 น. ร้อยละ 27.7 ทั้งนี้ ผู้เปิดรับฟังรายการข่าวส่วนใหญ่ ไม่ได้เปิดรับฟังจากคลื่นของ สวท. โดยตรง แต่เปิดรับฟังผ่านสถานีวิทยุอื่นๆ ที่เปิดรับฟังรายการเพลงอยู่ก่อนหน้าแล้ว ส่วนด้านความพึงพอใจพบว่า ผู้เปิดรับฟังข่าวภาคถ่ายทอดของ สวท. มีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 97.6 และไม่พอใจมีเพียง ร้อยละ 2.4

นุชบา หินเรว (2550) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และการมีส่วนร่วม ในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชน ตำบลห้วยรอ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In -depth Interview) และการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การศึกษาพบว่า ผู้ที่รับฟังรายการวิทยุชุมชนส่วนมาก เป็นนักศึกษา แม่บ้าน และข้าราชการบ้านาญ ส่วนมากฟังที่บ้าน บังคับในการกำหนดรูปแบบ และเนื้อหา รายการวิทยุชุมชนคือ ผู้ฟังรายการ ผู้จัดรายการ หน่วยงานต้นสังกัด ของผู้จัดรายการ คณะกรรมการบริหารวิทยุ ชุมชนตำบลห้วยรอ กฎและระเบียบของวิทยุชุมชนตำบลห้วยรอ และกระบวนการ

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 จังหวัดขอนแก่น (2551) สํารวจความต้องการและความพึงพอใจ ของผู้รับบริการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 58.00 หญิง ร้อยละ 42.00 พฤติกรรมการรับสื่อวิทยุ

กระจายเสียง พบว่า ผู้รับบริการทุกคนเคยรับฟังวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ช่วงเวลาที่รับฟังคือ ช่วงเวลา 06.00-09.00 น. ร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ 09.00-12.00 น. ร้อยละ 32.00 รับฟังช่วงเวลา 15.00-18.00 น. ร้อยละ 12.00 ช่วงเวลาที่มีผู้รับฟังจำนวนน้อยที่สุดคือ ช่วงเวลา 12.00-15.00 น. และ 18.00-21.00 น. เป็นจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 6.00 ความถี่ในการรับฟัง 1-2 ครั้ง/วัน ร้อยละ 42.00 รองลงมาคือ มากกว่า 3 ครั้ง/วัน ร้อยละ 32.00 ที่เหลือคือรับฟัง 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ มากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์ และนานๆ ครั้ง ร้อยละ 14.00 8.00 และ 4.00 ตามลำดับ ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการในด้านเทคนิค สัญญาณเสียง มีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 ด้านรายการ มีความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ ข่าวสาร สารความรู้ บันเทิง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 2.72 2.62 และ 2.52 ตามลำดับ พึ่งพอใจระดับปานกลางคือ สารคดี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 2.32 ส่วนด้านความเหมาะสมของสถานที่ การบริการ/การต้อนรับ/การประสานงานผู้ดำเนินรายการ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 2.56, 2.54 และ 2.40 ตามลำดับ และมีความพึงพอใจระดับปานกลางคือ การถ่ายทอดเสียง เฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 2.32

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกาารเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.ความถี่ 909 KHz” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมกาารฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.ความถี่ 909 KHz และ2) ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด สุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ที่อาศัยอยู่ที่ ตำบลตาตุ่ม ตำบลสะเคา ตำบลอาโพน ตำบลจรัสใน อำเภอบัวเชด ตำบลบ้านจาน ตำบลคม ตำบลพระแก้ว ตำบลสังขะในอำเภอสังขะ ตำบลโคกตะเคียน ตำบลกุดตัน ตำบลค่าน ตำบลนางมุด อำเภอกาบเชิง ตำบลบักโค ตำบลโคกกลาง ตำบลจิกแดก ตำบลตาเมือง ในอำเภอพนมดงรัก รวม 16 ตำบล จาก 4 อำเภอ จำนวน 250,963 คน (ข้อมูลประชากร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2550)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz จาก 16 ตำบล 4 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

1.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane จากจำนวนประชากร 250,963 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้เท่ากับ 400 คน

1.4 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยจับสลากอำเภอละ 4 ตำบล สำหรับอำเภอบัวเชดไม่ต้องจับสลากเนื่องจากมี เพียง 4 ตำบล

อำเภอบัวเขต ประกอบด้วย ตำบลตาตุม ตำบลสะเคา ตำบลอาโพน ตำบลจรัส
อำเภอสังขะ ประกอบด้วย ตำบลบ้านจาน ตำบลคม ตำบลพระแก้ว ตำบลสังขะ
อำเภอกาบเชิง ประกอบด้วย ตำบลโลกตะเคียน ตำบลภูตัน ตำบลค่าน ตำบล
นางมุด

อำเภอพนมดงรัก ตำบลบักโค ตำบลโลกกลาง ตำบลจ๊กแฉก ตำบลตาเมือง
ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) เพื่อให้ได้
ขนาดตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 16 ตำบลๆ ละ 25 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น
400 คน และใช้วิธีเลือกตัวอย่างอย่างบังเอิญ (Accidental sampling) ทั้ง 16 ตำบล โดยเก็บข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบลตามสถานที่ต่างๆ เช่น ตลาด สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน
เอกชน ร้านค้า หมู่บ้าน เป็นต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3
ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาศัยใน
พื้นที่ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ
ตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึง
พอใจรายการวิทยุ

3.2 ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยของผู้ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับ
พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจรายการวิทยุกระจายเสียง

3.3 จัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขทั้งด้านเนื้อหา การใช้ภาษา

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบข้อคำถามให้ด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษา และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

4.2 การตรวจสอบความเที่ยง นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.7

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง

5.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ได้มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz
3. ข้อเสนอแนะด้านรายการ

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

n = 400		
เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	176	44.0
หญิง	224	56.0
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.0 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

n = 400

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	56	14.0
25-30 ปี	103	25.7
31-40 ปี	79	19.7
41-50 ปี	85	21.3
51-60 ปี	53	13.3
60 ปีขึ้นไป	24	6.0
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.3 และอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

n = 400

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	46	11.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	21	5.3
รับจ้าง	100	25.0
พนักงานบริษัท	36	9.0
เกษตรกร	113	28.3
กิจการส่วนตัว	27	6.8
อื่นๆ ได้แก่		
- ข้าราชการบำนาญ	3	0.7
- ค้าขาย	28	7.0
- นักเรียน/นักศึกษา	13	3.2
- แม่บ้าน	11	2.7
- พระ	2	0.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.0 และประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ ค้าขาย นักเรียน/นักศึกษา แม่บ้านและพระ คิดเป็นร้อยละ 14.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

n = 400

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	35	8.8
5,001-10,000 บาท	173	43.2
10,001-15,000 บาท	102	25.5
15,001-20,000 บาท	37	9.2
20,001-25,000 บาท	35	8.8
25,001 บาทขึ้นไป	18	4.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.5 และมีรายได้ 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

n = 400

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	30	7.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	122	30.5
ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย	105	26.2
ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	36	9.0
ปริญญาตรี	98	24.5
สูงกว่าปริญญาตรี	9	2.3
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาจบการศึกษาระดับปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 26.2 และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 24.5 ตามลำดับ

**2. พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz**

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz

ช่วงเวลาที่รับฟังรายการ	จำนวน	ร้อยละ
เช้า	227	30.2
สาย	172	22.9
เที่ยง	117	15.6
บ่าย	60	8.0
เย็น	89	11.8
ค่ำ	87	11.6

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz คือ ช่วงเช้า คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาคือ ช่วงสาย คิดเป็นร้อยละ 22.9 และช่วงเที่ยง คิดเป็นร้อยละ 15.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz

สถานที่ในการรับฟังรายการ	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	242	53.2
นา-สวน	91	20.0
สำนักงาน	33	7.3
ขณะเดินทาง	63	13.8
อื่นๆ ได้แก่		
- ตลาด	24	5.3
- วัด	2	0.4

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุสถานที่ที่รับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz คือ ที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาคือ นา-สวน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และรับฟังรายการขณะเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 13.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังจากสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

ประเภทรายการ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าว	297	37.3
ความรู้	220	27.6
ความบันเทิง	158	19.8
บริการสาธารณะ	122	15.3

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการประเภทข่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ รายการประเภทความรู้ คิดเป็นร้อยละ 27.6 ประเภทความบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 19.8 และประเภทบริการสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 15.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดจากสถานีวิทยุ
กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz

รายการที่ชอบฟัง	จำนวน	ร้อยละ
1.รายการบันทึกสถานการณ์	38	23.8
2.รายการข่าวทั่วไป	29	18.1
3.รายการถนนคนตรี	24	15.0
4.รายการหมูนตามวัน	22	13.8
5.รายการทั่วทิศถิ่นไทย	21	13.1
6.รายการข่าวยามเช้า	16	10.0
7.รายการอาหารกายอาหารใจ	15	9.4
8.รายการลูกทุ่งประชาธิปไตย	12	7.5
9.รายการคืนหามาเล่า	8	5.0
10.รายการสวท.สนทนา	8	5.0

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดจากสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz มากที่สุด (เลือกเพียง 10 อันดับแรก) คือ
รายการบันทึกสถานการณ์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมาคือรายการข่าวทั่วไป
จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของกลุ่ม
ตัวอย่างต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ
A.M. 909 KHz

ความพึงพอใจที่มีต่อรายการ	ระดับความพึงพอใจ					\bar{X}	S.D.	การแปล ผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	ความพึงพอใจโดยรวมของรายการสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด สุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz	51 (12.8)	211 (52.8)	113 (28.3)	22 (5.5)			

n = 400

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, $S.D. = 0.79$) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา มีระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.8 ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะด้านรายการ

กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะด้านรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz ในประเด็นต่างๆ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz

ประเด็นเสนอแนะด้านรายการ	จำนวน
- เป็นรายการที่ดี ให้ความรู้ในด้านข่าวต่างๆ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น	(12คน)
- ควรเพิ่มรายการบันเทิงให้มากขึ้น เช่น เปิดเพลงลูกทุ่ง และเพลงสำหรับวัยรุ่นให้มากขึ้น	(11คน)
- ควรนำเสนอข่าวให้มีความหลากหลายและเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในภูมิภาคให้มากขึ้น	(3 คน)
- ควรนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือภูมิภาคให้มากขึ้น	(3 คน)
- ควรจัดสรรรายการวิทยุให้เป็นของประชาชนมากกว่าเป็นของนักรการเมือง	(3 คน)
- ควรปรับคลื่นสัญญาณให้ชัดเจน	(2 คน)
- ควรมีการปรับหรือเพิ่มการนำเสนอข่าวการเมืองท้องถิ่นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน	(1 คน)
- ไม่ควรนำเสนอข่าวมากเกินไป	(1 คน)
- ควรนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่น่าสนใจและทันต่อเหตุการณ์	(1 คน)
- ในการนำเสนอข่าวหรือรายการควรพูดภาษาพื้นเมืองบ้าง	(1 คน)
- ควรเพิ่มเวลารายการต่างๆ ให้มากกว่านี้ และควรย้ายรายการในภาคดึกมาอยู่ในช่วงหัวค่ำบ้าง	(1 คน)
- ควรมีรายการเกี่ยวกับจังหวัดสุรินทร์บ้าง	(1 คน)
- รายการประเภทบริการสาธารณะควรนำเสนอเป็นเรื่องในท้องถิ่น	(1 คน)
- การนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศนานเกินไป ควรลดเวลาลง	(1 คน)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ประเด็นเสนอแนะด้านรายการ	จำนวน
- ผู้ประกาศฯ ควรพูดให้น้อยลง เปิดเพลงให้มากขึ้น	(1 คน)
- ไม่ควรสัมภาษณ์นักการเมืองมากเกินไป	(1 คน)
- รายการไม่ควรนำเสนอข้อมูลรัฐบาลมากเกินไป ควรรักษาความเป็นกลาง	(1 คน)
- ควรมียุทธศาสตร์มากขึ้น เพราะว่าเป็นรายการที่มีประโยชน์เป็นการ กล่อมเกลาคใจของประชาชนได้ในช่วงที่มีเหตุการณ์ไม่สงบในบ้านเมือง ขณะนี้	(1 คน)
- ควรเพิ่มเวลาที่นำเสนอเป็น 1 ชั่วโมง	(1 คน)
- อยากให้เพิ่มรายการด้านองค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น พบผู้นำ อบต.	(1 คน)
- อยากให้รายการทั่วทิศถิ่นไทยมาจัดรายการที่จังหวัดสุรินทร์บ้าง	(1 คน)

ตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะด้านรายการต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. 909 KHz ในประเด็นต่างๆ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า รายการของสถานีฯ เป็นรายการที่ดี ให้ความรู้ในด้านข่าวต่างๆ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น จำนวน 12 คน รองลงมา ระบุว่าควรเพิ่มรายการบันเทิงให้มากขึ้น เช่น เปิดเพลงลูกทุ่ง และเพลงสำหรับวัยรุ่นให้มากขึ้น จำนวน 11 คน และควรนำเสนอข่าวให้มีความหลากหลายและเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในภูมิภาคให้มากขึ้น นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือภูมิภาคให้มากขึ้น และควรจัดสรรรายการวิทยุให้เป็นของประชาชนมากกว่าเป็นของนักการเมือง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

1.1.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ที่อาศัยอยู่ในตำบล จำนวน 4 อำเภอ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) และใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 400 คน แบ่งเป็นเพศชาย 176 คน เพศหญิง 224 คน ผู้รับฟังรายการส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุด ส่วนใหญ่ รายได้/เดือน 5,001-10,000 บาท และมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด

1.3.2 พฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังในช่วงเช้า ร้อยละ 30.2 รองลงมาคือ รับฟังในช่วงสาย ร้อยละ 22.9 สถานที่ที่เปิดรับฟังรายการส่วนใหญ่รับฟังที่บ้าน ร้อยละ 53.2 รองลงมาคือรับฟังที่นา-สวน ร้อยละ 20.0 โดยมีลักษณะการเปิดรับฟังรายการประเภทข่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 27.6 และหากจำแนกรายการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุชอบฟังรายการบันทึกสถานการณ์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมาคือ รายการข่าวทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 18.1

1.3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz อยู่ในระดับมาก รองลงมามีระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง

1.3.4 ข้อเสนอแนะด้านรายการ

ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มรายการบันเทิงให้มากขึ้น เช่น เปิดเพลงลูกทุ่ง และเพลงสำหรับวัยรุ่นให้มากขึ้น ควรนำเสนอข่าวให้มีความหลากหลายและเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในภูมิภาคให้มากขึ้น และควรนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือภูมิภาคให้มากขึ้น เป็นต้น

2. อภิปรายผล

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz

จากผลการวิจัยพบว่าช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟัง คือ ช่วงเช้า สอดคล้องกับผลสำรวจความต้องการและความพึงพอใจ ของผู้รับบริการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 จังหวัดขอนแก่น (2551) ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการรับสื่อวิทยุกระจายเสียง ช่วงเวลาที่รับฟังมากที่สุดคือ ช่วงเวลา 06.00-09.00 น. นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการสำรวจความนิยมและความคิดเห็น การเปิดรับฟังรายการข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ (2549) ซึ่งพบว่า ช่วงเวลาที่ผู้ฟังเปิดรับฟังมากที่สุด คือช่วง เวลา 07.00-07.30 น.

ผลการวิจัยด้านสถานที่ที่รับฟัง พบว่า ผู้ฟังมีพฤติกรรมการรับฟังรายการมากที่สุด คือ ที่บ้านคิดเป็น ร้อยละ 53.2 ซึ่งเป็นที่ที่สะดวกในการรับฟังรายการ สอดคล้องกับพรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2539) ที่กล่าวว่า ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อที่ตนสะดวก(Convenience) ปัจจุบันผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล แต่ละคนจะมีพฤติกรรมการรับสื่อที่แตกต่างกันตามที่ตนสะดวก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิระศักดิ์ คาระวิวัฒนา (2548) ผู้รับฟังรายการวิทยุ ส่วนใหญ่ฟังรายการอยู่ที่บ้าน นอกจากนี้ผลการศึกษาของ บุญบา หินเชาว์ (2550) ระบุว่า การฟังรายการวิทยุส่วนมาก เป็นนักศึกษา แม่บ้าน และ

ข้าราชการบำนาญ และส่วนมากฟังที่บ้าน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของชูดากา ปุณณะหิตานนท์ (2540) ระบุว่า สถานที่ฟังรายการวิทยุ มากที่สุด คือ ที่บ้าน

ผลการวิจัยประเภทรายการที่รับฟังพบว่า ส่วนใหญ่เป็นรายการประเภทข่าว ซึ่งรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz ในช่วงเช้าส่วนใหญ่เป็นรายการข่าว ได้แก่ เวลา 06.00-07.00 น. รายการ สวท.สนทนา, เวลา 07.00-08.00 น. ข่าว และเวลา 08.00-09.00 น. รายการบันทึกสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมุน อยู่สิน (2543) ที่ได้กล่าวถึงการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงต้องคำนึงถึงการเลือกเรื่องที่น่าสนใจ ได้แก่ เรื่องที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของคนในสังคม เรื่องราวที่เป็นความขัดแย้งในสังคมนั้น คือ รายการประเภทข่าวนั้นเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 จังหวัดขอนแก่น (2551) พบว่า พฤติกรรมการรับสื่อวิทยุกระจายเสียง ผู้รับบริการทุกคน เคยรับฟังวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ช่วงเวลาที่รับฟัง คือ ช่วงเวลา 06.00-09.00 น. และสอดคล้องกับ ผลสำรวจความนิยมและความคิดเห็น การเปิดรับฟังรายการข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ (2549) ซึ่งรายงานว่า ผู้เปิดรับฟังข่าวภาคถ่ายทอดของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 97.6 และไม่พอใจมีเพียง ร้อยละ 2.4

ผลการวิจัยรายการที่ชอบฟัง พบว่า เป็นรายการบันทึกสถานการณ์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยที่มีฐานะเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติที่ต้องเป็นสถานีหลักในการเสนอข่าวสารทั้งในยามปกติ และยามฉุกเฉินให้ประชาชนได้ทราบ และการเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงเครือข่ายแห่งชาติ เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และนโยบายของรัฐ เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนสู่รัฐบาล

2.2 ความพึงพอใจของผู้ฟัง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.ความถี่ 909 KHz โดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาเป็นระดับปานกลาง ร้อยละ 28.3 และระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.8 ตามลำดับ เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอรายการทุกประเภททั้งข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิงในฐานะที่เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติที่ต้องมีบทบาทหน้าที่ 1) เป็นสถานีหลักในการเสนอข่าวสารทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉินให้ประชาชนได้ทราบ 2) เป็นสื่อในการเผยแพร่ให้ความรู้ในรูปการศึกษานอกโรงเรียน คือ การเสนอข่าวสารความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ ใน

การให้ข่าวสารความรู้สู่ประชาชน 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติทำหน้าที่เตือนภัยอันตรายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการเกิดพายุ น้ำท่วม ภัยธรรมชาติ โรคระบาด เหล่านี้เป็นบทบาทหน้าที่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติจำเป็นต้องกระทำ 4) ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเป็นระบอบที่คนในชาติยึดถือและถือเป็นอุดมการณ์ของชาติด้วย ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่นี้มาตั้งแต่เริ่มกระจายเสียงจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตลอด 5) ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ต้องใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สถานีวิทยุกระจายเสียงอื่นๆ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมอันดีงามของไทยด้วย 6) เผยแพร่ผลงานนโยบายและกิจการของรัฐบาล ในฐานะที่เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ 7) ส่งเสริมความสามัคคีของคนในชาติ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนต่างๆ และสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้เกิดความสามัคคี และร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาประเทศ 8) ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน ผ่านทางรายการต่าง ๆ

2.3 ข้อเสนอแนะด้านรายการ

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เสนอว่ารายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz เป็นรายการที่ดีให้ความรู้ในด้านข่าวต่างๆและมีการเปิด โอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น นอกจากนั้นเป็นลักษณะสะท้อนความต้องการของผู้ฟัง เช่น เพิ่มรายการบันเทิง นำเสนอข่าวให้มีความหลากหลายและเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นควรนำเสนอเรื่องราวของท้องถิ่นและให้มีการนำเสนอภาษาพื้นเมือง ซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นว่า รายการวิทยุควรมีความใกล้ชิดกับผู้ฟัง เช่น เนื้อหา เพราะบางเรื่องอาจไม่อยู่ในความสนใจของผู้ฟังมาก่อนแต่ฟังได้ และบางครั้งเมื่อฟังแล้วอาจเกิดความสนใจในเรื่องนั้นๆ ภายหลังก็ได้ ซึ่งมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สอดคล้องกับแนวความคิดของ จิราภรณ์ สุวรรณวาทกสิกิจ (2543) กล่าวไว้ว่า ผู้จัดรายการควรเลือกเนื้อหารายการที่น่าสนใจ เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายมาจัดรายการ โดยเนื้อหาของรายการ ต้องทันต่อเหตุการณ์ มีความทันสมัยของข้อมูล มีหลายความคิดเห็น โดยผู้จัดรายการควรเปิดโอกาสให้กว้าง โดยให้มีความคิดเห็นหลาย ๆ ทิศนะให้ผู้ฟังได้ฟังอย่างเสรี และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิลเบอร์ แชรรมม์ (Wilber Schramm อ้างใน สุทธิจิตติยะ, 2545) ที่อธิบายให้เห็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับสาร ประสบการณ์ผู้รับสาร แสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของคนและภูมิหลังผู้รับสารที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะให้ความสนใจต่อเนื้อหาของสารต่างกัน รวมถึงการศึกษาและสภาพแวดล้อม มีผลต่อ

พฤติกรรมกรเลือกรับสื่อและเนื้อหาของสารที่ต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ฟินิตตา สุข โภศล (2549) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การผลิตรายการ ควรเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับ ประสบการณ์ของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพทาง เศรษฐกิจแตกต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกัน และมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M.ความถี่ 909 KHz ควรปรับปรุงการจัดและผลิตรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้ง ด้านเนื้อหา ภาษา รูปแบบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษา พฤติกรรมกรเปิดรับฟังและความพึงพอใจ การรับฟังรายการ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz เปรียบเทียบกับรายการของสถานีวิทยุอื่น ๆ ในจังหวัดสุรินทร์
- 2) ควรศึกษาความต้องการของประชาชน ในการฟังรายการของสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย ทั่วประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฎหมาย ระเบียบวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (2545) กองงานคณะกรรมการ
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์
กรมประชาสัมพันธ์ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง11, เอกสารเผยแพร่
กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี
- คุณชาติ รื่นรมย์ (2548) *การมุ่งเน้นการตลาด : สร้างองค์กรให้แตกต่างอย่างเหนือชั้น* สถาบัน
เพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กรุงเทพฯ
- เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ และปนัดดา ธนสถิต (2526) *วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย*
กรุงเทพมหานคร คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและสังคม
สงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่สี่ พ.ศ.2545-2549
- จินตนา ตั้งจิตธรรม (2547) เอกสารเผยแพร่สารวิจัยธุรกิจ ปีที่ 8 ฉบับที่ 36
- จิระศักดิ์ การะวิวัฒนา (2548) “พฤติกรรมกรรมการฟังรายการและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ เสียง
ของรสชาติ เอฟ.เอ็ม. 93 เมกกะเฮิรตซ์” *วิทยุชุมชนในเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา*
- จิราภรณ์ สุวรรณวางกลสิกิจ (2543) “หลักการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง” ในเอกสารการสอน
ชุดวิชา *การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง* หน่วยที่ 2 หน้า 76-82 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- ชูดภา ปุณณะหิตานนท์ (2550) “การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการรับฟังรายการเรดิโอ
โนพรีอบ เบลัม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม. 88.0
เมกกะเฮิรตซ์ ของผู้ฟังเขตกรุงเทพมหานคร” *ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- คุษฎี สีนเจิมสิริ (2542) “ปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 โดยสื่อวิทยุโทรทัศน์” กรุงเทพมหานคร สถาบัน
พระปกเกล้า
- ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ (2542) “เทคนิคการสื่อข่าวและการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น”
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- นภาพรณี อัจฉริยะกุล (2545) “การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง” ในเอกสารการสอนชุดวิชา
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1 หน้า 312-314,
316-322 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- บุญบา หินธารว (2550) “การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชน ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”
- ประมะ สตะเวทิน (2544) “แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนา” ในเอกสารการสอนชุดวิชา *สื่อสารเพื่อการพัฒนา* หน่วยที่ 2 หน้า 64-65 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- พรทิพย์ วรกิจโกภกทร (2541) “ความสำคัญของผู้รับสาร” ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและ *ทฤษฎี การสื่อสาร* หน่วยที่ 6 หน้า 290-292 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- พินิตดา สุขโกศล (2549) “การผลิตสื่อกระจายเสียง” ในเอกสารประกอบการสอนวิชา *การผลิตสื่อกระจายเสียง* หน้า 2 คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศ ภาควิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร
- พีระ จิรโสภณ (2547) “พฤติกรรมการสื่อสารมวลชน” ในเอกสารการสอนชุด *ทฤษฎีและพฤติกรรมการสื่อสาร* หน่วยที่ 11 หน้า 252-254 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- (2548) “ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน” ในประมวลสาระชุดวิชา *ปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร* หน่วยที่ 10 หน้า 196 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- ภริตพร สุขโกศล (2546) “กระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ภัทรชัย ดวงแก้ว (2548) “ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการของวิทยุชุมชนคน กลางเมือง ตำบลปากเพรียว จังหวัดสระบุรี”
- มารดี ธีรชนกุล (2548) “ความต้องการการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร”
- มุกดา ต้นปีติ (2543) “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการแผนกผู้ป่วยนอก กรณีศึกษา: โรงพยาบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ”
- ศราณี มณีโชติ (2545) “ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการความรู้ทางเกษตร”
- สมโชค บุญสวัสดิ์ (2548) “ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชน คนสะแกกรัง เอฟ.เอ็ม. 104.25 เมกะเฮิรตซ์ จังหวัดอุทัยธานี”

- สุทธิ ชัดติยะ (2545) “รายงานการวิจัยฉบับที่ 4 ของกลุ่มวิชาการ ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุ
โทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
- ศุมน อยู่สิน (2543) “แนวคิดในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง” ในเอกสารการสอนชุดวิชา
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 1 หน้า 21-23 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- สุรีย์ พันธุ์เจริญ (2543) “การบริหารวิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่าย” ในเอกสารการสอนชุดวิชา
หลักการบริหารวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 4 หน้า 85-86 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น (2551). “การสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของ
ผู้รับบริการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอคำน้อข้อย จังหวัดเลย”
- สำนักพัฒนาและการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ (2549) “การสำรวจความนิยมและความ
คิดเห็นการเปิดรับฟังรายการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย”
- อรุณ งามดี และศุมน อยู่สิน (2543) “หลักการบริหารงานวิทยุกระจายเสียง” ในเอกสารสอนชุด
วิชาหลักการบริหารวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 3 หน้า 142-146 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- อุบลรัตน์ ศิริขุวงศ์ (2542) ระบบวิทยุโทรทัศน์ไทย : โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองและ
ผลกระทบต่อเสรีภาพ, กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุษา จันทรประกาศ (2535) “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการกระจายเสียงวิทยุ
ชุมชน ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี”

<http://Radiothailand.prd.go.th>

<http://www.huahintoday.net>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

**เรื่อง ความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้ฟังรายการวิทยุสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดสุรินทร์ระบบ เอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับ ไปวางแผนการจัดและการผลิตรายการตามความต้องการของผู้ฟัง ข้อมูลจากแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ สถานะของผู้ตอบ คือเพศ อายุ อาชีพ ระดับที่อยู่อาศัย การศึกษา และรายได้
 - ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับฟังและ ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ เอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์
 - ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย
นางวลัย จิตรสมุทร
ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจผู้ฟังรายการวิทยุสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดสุรินทร์ ระบบ เอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์

โปรดใช้เครื่องหมาย ✓ ลงใน และตอบคำถามลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี 60 ปีขึ้นไป
3. อาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอกาบเชิง ตำบล.....
 อำเภอสังขะ ตำบล.....
 อำเภอพนมดงรัก ตำบล.....
 อำเภอบัวเชด ตำบล.....
4. อาชีพ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 รับจ้าง พนักงานบริษัท
 เกษตรกร กิจการส่วนตัว
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท
 20,001 - 25,000 บาท 25,001 บาทขึ้นไป
6. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวศ./อนุปริญญาหรือ เทียบเท่า
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับฟังและ ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบเอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์

1. ช่วงเวลาที่ท่านฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบ เอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เช้า สาย เย็น
 บ่าย เย็น ค่ำ

2. ตามปกติท่านรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบเอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์ ณ สถานที่ใด

- บ้าน นา - สวน
 สำนักงาน ขณะเดินทาง
 อื่น ๆ โปรดระบุ

3. ท่านฟังรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบเอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์ ประเภทใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ข่าว ความรู้
 ความบันเทิง บริการสาธารณะ

4. ท่านชอบรายการใดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบเอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์

รายการที่ท่านชอบมากที่สุดคือรายการใด.....

5. ความพึงพอใจของรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์ระบบเอ.เอ็ม. 909 กิโลเฮิร์ตซ์

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะด้านรายการ

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวลัย จิตรสมุทร
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 24 ตุลาคม 2496
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต
สถานที่ทำงาน	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์